

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 24 SAYI: 137 Mart-Nisan 2014

Fotokopi
Seçimler

Zor, Şiddet
ve Bilinç

30 Mart Yerel Seçimlerinin
Sayısal Sonuçları

Eski Tas
Eski Hamam

Bir Anımsatma

Seçim Yılları

Kızıldere ve On'lar

Ömür Karamollağlu
Mehmet Yıldırım, Nihat Kurban
Süleyman Aydemir, Cemalettin Dövençi

2009 Yerel Seçimleri ve
2011 Genel Seçimlerinin “fotokopisi”
olarak 30 Mart Yerel Seçimlerinin genel
bir irdelemesi.

3

FOTOKOPI
SEÇİMLER

Recep Tayyip Erdoğan'ın hukuksul ve
keyfi yönetiminin ortaya çıktığı zor ve
şiddetin niteliği ve buna karşı yapılması
gerekler üzerine.

8

ZOR, ŞİDDET
VE BİLİNÇ

Her seçim sonrasında olduğu gibi 30
Mart seçimleri sonrasında sıkça ve bol-
ca tartışılan seçim sonuçlarının sayısal
verileri.

11

30 MART
YEREL SEÇİMLERİNİN
SAYISAL
SONUÇLARI

30 Mart seçimlerinde legalist “sol”un
manzara-i umumiyesi ve oportünizminin
ortaya çıkardıklarına ilişkin bir değerlen-
dirme.

16

ESKİ TAS
ESKİ HAMAM

Kurtuluş Cephesi'nin Mayıs-Haziran 2011
tarihli 121. sayısında yayınlanan “... Ve
Bir Seçim Daha Sona Erdi!” yazısı.

20

BİR ANIMSATMA

1950 yılından 2004 yılına kadar yapılmış
olan tüm genel ve yerel seçimlerin
sonuçları.

24

SEÇİM YILLARI

Ve yanındakinin kanlı başı omzuna
değince,
ona sıra gelince
sayısını saydı...
Söz istemez

28

KIZILDERE
VE ON'LAR

Yaşlı göz istemez
Çelenk melenk lazım değil
Susun
Sıra Neferi Uyusun...

29

ÖMÜR KARAMOLLAOĞLU
MEHMET YILDIRIM
NİHAT KURBAN
SÜLEYMAN AYDEMİR
CEMALETTİN DÜVENCİ

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU: Sezai Görür

Yazışma Adresi:

Postfach 1414

55504 Bad Kreuznach / Almanya

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

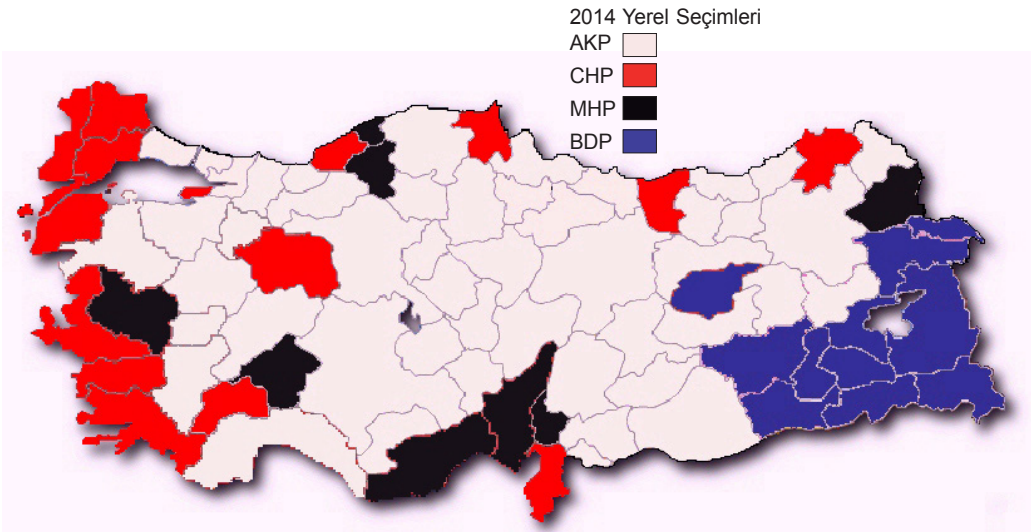
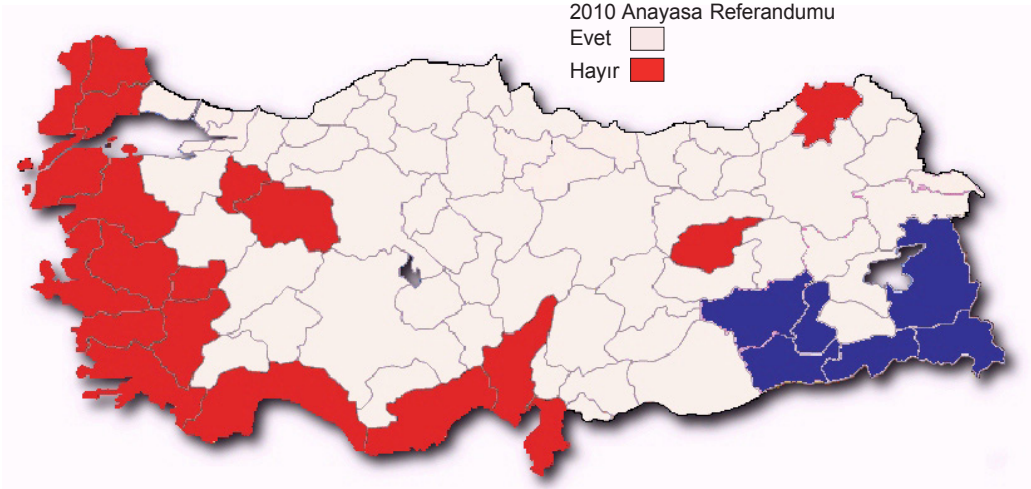
<http://www.kurtuluscephesi.net>

<http://www.kurtuluscephesi.de>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

Fotokopi Seçimler

Bir seçim daha sona erdi. Her seçim sonrasında olduğu gibi, bu seçimlerde de, kimin ne kadar oy aldığı, ne kadar oy kaybettiği ya da oylarını ne kadar artırdığı bol-

ca konuşulup tartışılıyor. Seçimlerin sayısal verileri alt alta konuyor, bir öncekilerle çarpılıyor, çıkartılıyor, bölünüyor ve sonuçta seçimin “galibi”nin kim olduğu ilan ediliyor.

30 Mart yerel seçimleri sonrasında ortaya çıkan manzara daha önceki seçimlerden çok farklı değildir. Yakından bakıldığında, bu seçimlerin 2011 genel seçimleri ile 2009 yerel seçimlerinin tıpkısı, daha açık ifadeyle, *fotokopisi* olduğu söylenebilir.

30 Mart yerel seçimlerinin diğer seçimlerden tek farkı, seçim sonrasında ortaya çıkan oy karmaşası, seçim hileleri ve birbiri ardına gelen itirazlar olmuştur. Daha önceki seçimlerin sonrasında sürekli dile getirilen, ama her durumda sonuçlara “saygı duyulması gerektiği” söylemiyle bir yana itilen seçim hileleri, bu seçimlerde çok daha belirgin ve somut olarak ortaya çıkmıştır. Bu yönüyle bir ilktir.

Sayısal verilere bakıldığında, 2011 ve 2009 seçimlerinin fotokopisi olan 30 Mart seçimleri, Gezi Direnişi ve 17 Aralık yolsuzluk operasyonlarının yarattığı gök gürültüsü ve fırtına altında yapılmış olmasına rağmen, sonuçlar, seçmen kitlesinde belirgin bir değişimin ve farklılaşmanın ortaya çıkmadığını göstermiştir. Daha önceki seçimlerde olduğu gibi, mevcut düzenin partileri açısından saflar ve oylar bloklaşmış, sosyolojik ifadeyle, toplumsal kutuplaşma kesin bir hal almıştır.

Nasıl ifade edilirse edilsin, 30 Mart seçimlerinin kesin ve belirgin bir “galibi” ortaya çıkmamıştır. “Endişeli laikler”in beklentileri gerçekleşmemiş, eski durum bu yerel seçimlerle birlikte bir kez daha onaylanmıştır. “Gezi”den sonra hiçbir şey eskisi gibi olmayacak” söylemlerine, 17 Aralık yolsuzluk operasyonlarına, birbiri ardına yayınlanan “tapeler”e rağmen her şeyin yerli yerinde kalışı, AKP’nin bu olaylardan ve gelişmelerden fazlaca etkilenmemiş olması bir kez daha “sol seçmen” kitlesinde düş kırıklığı yaratmıştır. Daha önceki seçimlerde olduğu gibi, “kişisel bozgun havası” bu seçimlerde fazlaca ön plana çıkmamışsa da, düş kırıklığı çok daha fazla derinleşmiştir.

AKP’nin “beklenen” düzeyde oy kaybına uğramaması ve buna dayanarak Recep Tayyip Erdoğan’ın seçim akşamı tüm ailesiyle birlikte yaptığı “balkon konuşması”, seçimlerin sayısal sonuçlarından daha çok, geleceğe dönük spekülasyon söylemlerinin yoğunlaşmasına yol açmıştır.

En tipik söylem, böylesi bir sonuçla kendi konumunu güçlendirdiğini düşünen Recep Tayyip Erdoğan’ın “cemaat”e karşı yo-

ğun bir saldırıya geçeceği ve bu saldırı havası içinde kendi gücünü ve mutlak iktidarını daha da pekiştireceğidir. Oysa bu yeni bir durum değildir. 2007 seçimlerinden günümüze kadar gelişen siyasal olayların ana eksenini ve yönelimi hep bu yönde olmuştur.

2011 genel seçimleri öncesinde *Kurtuluş Cephesi*’nde yapılan bir değerlendirmede şunlar yazılıdır:

“Bugün AKP, yasallık görünümü altında, kendinden önceki tüm yasal sınırlamaları ortadan kaldırarak kendi mutlak iktidarını kurmaya yönelmiştir. Artık varolan hiçbir yasa AKP’nin mutlak iktidarı için bir engel niteliğine sahip değildir. Bu öylesine bir durum yaratmıştır ki, yasallık ve meşruiyet anlamını yitirmiştir. AKP, mevcut yasaları büyük ölçüde değiştirmemiştir. Bu yönüyle AKP’nin ‘yasa tanımaz’ olduğundan, ‘yasaları çiğnediğinden’ kimse söz edememektedir. Gerçekte ise, tüm yasalar, ‘yargı’ yoluyla, AKP’nin istediği yönde eğilip bükülmektedir. Ama mevcut yasalara biçimsel olarak (hukuksal ifadesiyle ‘lafızlarına’) ‘uygun’ hareket edilmesi karşısında demokrat hukukçuların bile elleri kolları bağlı kalmaktadır. Bununla da yetinmeyen AKP, şimdi ülkeyi altı ay süreyle ‘kanun hükmünde kararname’yle yönetmek istemektedir.

Eğer bir ülkede bir iktidar ‘yasa tanımaz’ hale gelmişse, kendi yasallığını kendisi çiğner hale gelmişse, açıktır ki, bu ‘yasa tanımaz’, baskıcı iktidara karşı ‘direnme hakkı’, tarihsel ve toplumsal olarak meşrudur. Ancak AKP’nin yasallığını, yasama organının yeni yasalar çıkarmasıyla değil de, mevcut yasaları yargının ‘lafzi’ yorumuyla ‘uygulaması’ bu klasik anlayışın ‘ezber’ini bozmuştur. Artık ‘yasallık’, meşruiyeti içeren bir tanım olmaktan çıkmıştır.

Bugün yasaların ‘lafızları’na ‘uygun’ olarak yargının getirdiği yorumla yürütülen AKP icraatlarının biçim-

* *Kurtuluş Cephesi*, “Seçim Ortamına Girilirken Türkiye’nin Genel Görünümü”, Sayı: 120, Mart-Nisan 2011.

sel ‘yasallığı’, evrensel (burjuva) hukukun ‘yasallık’ anlayışıyla açıklanamaz hale gelmiştir. Bu da, siyasal bir iktidarın tüm icraatının ‘yasalara uygun’ olduğu sürece ‘meşru’ olduğunu vaaz eden burjuva hukuk anlayışının küçük-burjuva yorumunun iflası demektir.

Oysa durum çok açıktır. AKP’nin ‘yasallığı’, ülkemizde egemen olan oligarşik diktanın yasalarına dayanan bir ‘yasallık’tır. ‘Eski’ tanımla, sömürge tipi faşizmin yasallığıdır. Yine ‘eski’ tanımla, ‘Bu yönetim, ya klâsik burjuva demokrasisi ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan ‘temsili demokrasi’ ile icra edilir (gizli faşizm) ya da sandıksal demokrasiye itibar edilmeden açıkça icra edilir’. AKP’nin tüm yaptığı, yasallığını, meşruiyetini sömürge tipi faşizmde bulan bir düzenin yasalarını kendi çıkarları için ‘yorum’lamaktan ibarettir.

Bu durum karşısında küçük-burjuva aydın kesimin içine düştüğü çaresizlik ise, tümüyle sömürge tipi faşizmi, oligarşik dikta yönetimini uzun yıllardır yasal ve meşru görmesinden kaynaklanmaktadır.”*

Gezi Direnişi, AKP iktidarının ve Recep Tayyip Erdoğan’ın hukuksuzluğunu bir süreliğine durdurmuşsa da, 30 Mart seçimleriyle birlikte Gezi Direnişi öncesindeki günlere geri dönmüştür.

Bugünün beklentisi, 30 Mart seçim sonuçlarıyla birlikte Recep Tayyip Erdoğan’ın yasa tanımazlığının “cemaat operasyonu” adı altında görülmedik boyutlara ulaşacağıdır. Yasa tanımazlık, hukuksuzluk, keyfi yönetim uygulaması “cemaat operasyonları” adı altında yaygınlaşıp pekişirken, “cemaat karşıtları”nın, “cemaat mağdurları”nın bu gelişme karşısında “kontrol kulesine” çıkarak, sureti haktan görünme gayretleri içine girecekleri de kesindir.

Şurası açıktır: Türkiye’nin kentsel nüfusunun “kentlileşmiş” kesimleri (çarpık kapitalizmin çarpık burjuvazisi) AKP’ye ve Recep Tayyip Erdoğan’a mutlak biçimde karşıdırlar. Siyasal olarak aktif olan bu kesimler, bu tutumlarını 30 Mart seçimlerinde de kesin ve mutlak biçimde ortaya koymuşlardır. Bunun karşısında Anadolu kasabaları ve kırsal bölgeler kesin ve mutlak biçimde

AKP’nin her türlü icraatının arkasında durmaktadır. MHP kitleleri bu iki kesim arasında sıkışmış gibi görünse de, her durumda dinsel ve milliyetçi özellikleriyle kesin karar ve tutum alma noktasına gelindiğinde, AKP’nin arkasında duran seçmen kitesinden çok daha farklı bir tutum takınmayacağı da görülmektedir. Diğer bir kesim ise, ulusal sorununu her şeyin önüne ve üzerine koyan Kürt kitesidir.

Böylece Türkiye halkı üç ana bölüm içinde saflaşmıştır.

Birinci bölüm, her koşulda AKP’ye ve Recep Tayyip Erdoğan’ın kişisel gücüne karşı olan “sol seçmen kitesi”nden oluşmaktadır. Bu kitlenin en tipik özelliği, siyasal olarak aktif olması, ancak gelişen olaylar karşısında çok kolaylıkla umutsuzluğa kapılması, moralmen çökmesi ve uzun süreli bir mücadeleyi sürdüreceği bakış açısına ve örgütlülüğe sahip olmamasıdır.

Bunun temel nedeni, ne denli AKP iktidarına karşı olurlarsa olsunlar, her durumda mevcut düzenin/sistemin varlığını sürdürmesinden yana olmalarıdır. İçinde yaşadıkları sistemin köklü biçimde (radikal) değişmesinden yana değillerdir. Tüketim ekonomisinin öznesi olan bu kesimler, sözde ne denli ekonomik gidişattan kaygılı gibi görünürler de, kredi kartlı yaşam alışkanlıkları, TOKİ düzeni vb. gelişmelerden fazlaca rahatsız değillerdir. Bu yönüyle düzenle barışıklırlar. Onları kaygılandıran, saflaştıran ve zaman zaman tepkilerini dışa vurmaya yönelten şey, barışık oldukları sistem içinde yaşamlarına müdahale edileceği korkusudur. Özcesi, “sol seçmen kitesi”nin düzenle, sistemle çelişkisi, siyasal iktidarın (AKP) keyfiyeti ve iktidar gücünü pervasızca kullanma eğilimiyle belirlenmektedir. Giderek seçimlerle bir şeylerin değiştirilebileceği ya da AKP’nin “sivil vesayeti”nin seçimlerle sınırlandırılabilirliği beklentisi zayıflamaktadır. Bu da, eski tarzda bir parlamento dışı muhalefet eğilimlerinin güçlenmesine yol açmaktadır. Her şeye rağmen, düzenin/sistemin değişmesinden daha çok, yönetimin/hükümetin değişmesinden yanadırlar. Düzenen/sistemden beklentileri hala çok yüksektir. Bu nedenle düzenin değişmesini değil, yönetime çekidüzen verilmesini, yani reforme edilmesini istemekte ve beklemektedirler.

BDP’nin, özellikle de HDP’nin temsil et-

tiği kitle, Kürt ulusal sorunu bağlamında bu kitleden farklılaşmıştır. Günlük yaşamda “sol seçmen kitlesi”nin eğilimlerini taşıyor olsalar da, herşey ulusal soruna endekslenmediğinden bu kitleye uzak durmaktadırlar. CHP’nin “ulusalcılığı” ile MHP’nin “milliyetçiliği” arasındaki sınır çizgilerinin silikleşmesi, birbirine yakınlaşması bu kitlenin “sol seçmen kitlesi”nden uzak durmasını daha belirgin hale getirmektedir. Bu yönüyle BDP/HDP kitlesi, siyasal iktidara ilişkin hayırhah bir tutum içindedir. “Sol kitle”nin tepkisinin büyümesi ve dışavurumu karşısında AKP yanında tutum takınmaları ve bu tepkiler sayesinde AKP ile “müzakere”lerin daha etkin olacağını varsaymaları iki kitle arasındaki ayrışmayı daha da keskinleştirmektedir. HDP saflarında yer alan “sol bileşenler”in istemi her iki kitlenin birleşmesi ve birlikte hareket etmesi olsa da, genel eğilim, “sol kitle”nin AKP’ye karşı muhalefetinin keskinleşmesinin “müzakere sürecinde” AKP’yi daha fazla taviz vermeye zorlayacağı yönündedir. Bu yönüyle toplumsal muhalefetin AKP iktidarını devirmesinden çok, köşeye sıkıştırmasını beklemektedirler. Bu sıkıştırma sayesinde AKP’nin kendilerine daha fazla ihtiyaç duyacağını, daha fazla taviz vereceğini ummaktadırlar.

Üçüncü ana kitle, blok halinde ve her koşulda AKP’ye oy veren kesimdir.

İstanbul seçim sonuçlarında çok açık biçimde görüldüğü gibi, bu kitle, ticarete ve inşaata dayalı ekonomik gelişmeden yararlanan ve bu yolla daha iyi bir yaşam tarzına sahip olduğunu ve olacağını düşünen bir kitledir. Sol söylemle “sadaka kültürü” ya da “sosyal yardımlar”, bu kesimlerin yaşam koşullarını belirlemektedir. Giderek kurumlaşan ve AKP ile özdeşleşen bu durum, AKP iktidarı kaybettiğinde, kendilerinin de kaybedeceği bir durum olarak görülmektedir. İşsizliğin yoğun olduğu bir kesim olduğu halde, “sosyal yardımlar”la, bir bakıma çalışmadan kazanarak yaşamlarını sürdürmektedirler.

Bütün bu ilişki ve çelişkiler içinde toplumsal, siyasal ve kültürel olarak aktif olan legal sol örgütlenmeler (ki bunlar ülkemizdeki legalizmin ve oportünizmin ana unsurlarıdır) ve onların eylemli unsurları da tam anlamıyla “hayatın normal akışına” uygun hareket etmektedirler. Bu örgütlenmelerin unsurları (ki bunlara kısmen “kadroları” de-

nilebilir) hemen her durumda sokağa çıkabildiklerinden, yani eylem içinde olduklarından, bir parçasını oluşturdukları örgütlenmelerin oportünist niteliklerini ve legalist/pasifist konumlarını görememektedirler.

Ama bundan daha önemlisi, eylemli sol kesimler de, “hayatın normal akışı” içinde sistemle, düzenle kesinkes uzlaşmaz bir çelişki ya da çatışki içinde değillerdir. Bu yönüyle sol kitleyle ortak özelliklere sahiptir. Onlar da kredi kartlı yaşam olanaklarıyla, “akıllı telefon” ayrıcalıklarıyla, “café kültürü”yle vb. yollarla mevcut düzene dört bir yandan bağlanmış durumdadırlar. Gelecek beklentileri, toplumsal olmaktan çok bireysel ve kişiseldir. Bu nedenle legalist yapılar açısından bile kadro denilebilecek özellikler göstermemektedirler. Her şey tüketim ekonomisinin “akışına” uygun gitmektedir. Mevcut düzenle olan çelişkileri keskin olmadığı için de, uzun erimli ve sistemli bir mücadelenin parçası olamamaktadırlar. Onlar için, “özlemi duyulacak olan mücadele, mümkün olan mücadeledir ve mümkün olan mücadele de belli bir anda verilmekte olan mücadeledir”.

Bu durum ve zihniyet, Lenin’in sözleriyle, “kendini edilgen olarak kendiliğindenliğe uyduran sınırsız oportünizm eğilimin ta kendisidir”. Bunun sonuçları ise, sürekli ve kalıcı bir mücadelenin örgütlenememesidir.

İşte bu koşullarda seçimler, “an” olarak yapılan eylemliliklerin durağanlaştığı, seçim çalışmalarının pasifizmine kapıldığı, birbirinin aynısı olan sloganlarla, faaliyetlerle yetinildiği bir ortam oluşturmaktadır.

Hiç şüphesiz legalizm ve onun oportünizmi eylemsel olarak etkin kesimler üzerinde mutlak bir egemenliğe sahiptir. İster parti olarak örgütlenmiş olsun, ister değişik adlarla (platform, kolektif, federasyon, dernek vb.) faaliyet yürütülsün, her durumda “an” her şeyin önüne geçirilmektedir. Son yıllardaki seçim sonuçlarının neredeyse birbirinin aynı olması gibi, bu yapılar ve onların içinde faaliyet yürütenler aynı şeyleri biteriye yinelemekten başka bir şey yapmamaktadırlar. Buna karşılık “legalist sol”un partilerinin, tüm görkemli söylemlerine, her yerde hazır ve nazır olarak sokağa çıkışına rağmen, kitleler üzerindeki etkileri bindelik oranlarla ifade edilebilecek düzeyde olduğu seçim sonuçlarında çok açık biçimde gö-

rılmektedir.

Devrimci mücadele ise (ki silahlı devrimci mücadele demek daha doğrudur), sözcüğün tam anlamıyla “hayatın normal akışına” uygun görülmediğinden, ne ülkenin gündeminde, ne de bu sol kesimlerin içinde sözü bile edilmeyen bir olgu durumundadır. Bunda belirleyici olan, legalizmin ve oportünizmin “an”lık eylemlilikleri devrimci bir mücadele gibi gösterebilmiş olması ve böyle “algı”lanmasını sağlayabilmiş olmasıdır.

Burada en önemli unsur siyasal olarak aktif olan insanların içinde bulunulan durumu açık ve net olarak görmeleridir. İkinci unsur ise, sol kitlenin düzenin yasallığına bağlı ve onun kurallarıyla toplumsal sistemin değiştirilemeyeceğini görmeleridir. 30 Mart seçim sonuçları, daha önceki seçimlerin fotokopisi olsa bile, bu yönde gelişmelerin önünü açacak dinamiklere sahiptir. Özellikle Recep Tayyip Erdoğan ve mehte-

ran takımının her türlü hukuksuzluğa başvurabilecek durumda olduklarının görülmesi bu gelişmenin yolunu açmaktadır.

Türkiye, Recep Tayyip Erdoğan’ın hukuksuz ve kuralsız keyfi yönetimi altında çok daha yoğun baskı ve şiddete sahne olacaktır. Gerek sol kitlenin, gerekse solda yer alan eylemli unsurların uzun erimli, sistemli ve gizli bir mücadele yürütmekten başka seçenekleri olmayacaktır. Çok daha önemlisi, Recep Tayyip Erdoğan’ın Gezi Direnişi sırasında “evde zor tutuyoruz” dediği sağcı kitleyi, özellikle BBP içinde örgütlenmiş islamcı-faşist milisleri sokağa çıkartmasıdır. Berkin Elvan’ın cenazesinden sonra Okmeydanı’nda meydana gelen olay bu gelişmenin belirtileridir. Bu da, sol kitlenin islamcı-faşist teröre karşı savunulmasını acil bir sorun olarak ortaya çıkarmaktadır. Bunu yapabilmenin yolu ise, uzun erimli, sistemli ve gizli bir mücadele yürütebilecek kadroların yaratılmasından geçmektedir.

Zor, Şiddet ve Bilinç

Birbiri ardına ve birbiriyle iç içe gelişen bu ekonomik, toplumsal ve siyasal olaylar, Türkiye’de *her an her şeyin olabildiğini* çok açık biçimde göstermektedir.

Eğer bir ülkede, ekonomik, toplumsal ve siyasal tüm alanları kapsayan ve sürekli varlığını sürdüren böylesine bir olaylar dizisi söz konusuysa, o ülkede “istikrar”dan söz edilemez. Bu olaylar, ülkenin altyapısından (ekonomik) üst yapısına (siyasal) kadar tam bir dengesizlik içinde olduğunu gösterir. Eğer bir toplum dengesizse, ekonomik, toplumsal ve siyasal olayların ne yönde gelişeceği, ne yöne akacağı ve hangi sonuçları doğuracağı belirsizleşir. Böylesi bir dengesiz toplumda yaşayan bireyler, toplumsal sınıflar ya da toplumsal kesimler de, dengesizliğin süresine ve boyutlarına bağlı olarak değişik siyasal tutumlar sergilerler.

Uzun süren dengesizlik durumu, çoğu zaman toplumun duyarsızlaşmasına, kendi yazgısına, kendi geleceğine kayıtsız kalmasına yol açar. Günü kurtarmak, günü yaşamak, uzun süre dengesiz olan toplumların ortak özelliğidir. Ancak aynı dengesizlik, ters yönde etkide bulunarak, dengesizliğin yol açtığı belirsizlikten kurtulma yönünde toplumsal hareketlere de yol açar. Ama gerek kayıtsızlık, gerekse toplumsal kurtuluş yönündeki hareket, her durumda toplumun siyasal yönetimine yansır ve siyasal yönetimin siyasal zorunu devreye sokar.

Bu siyasal zor, dengesiz toplumun denetim alınmasını amaçlar. Öte yandan ekonomik altyapıdaki dengesizlik de, bu siyasal zorun ekonomik durumu “denetim” altına alması yönünde etkide bulunur. Bir di-

ğer ifadeyle, siyasal zor, ekonomik, toplumsal ve siyasal dengesizliği düzenlemeye yönelir. Siyasal zorun bu yöndeki hareketinin etkili olduğu koşullarda, toplumdaki dengesizlik yeniden düzenlenir. Böylece *dengesizliğin düzenlenmiş bir hali olarak suni denge* ortaya çıkar. Daha tam ifadeyle, eğer bir toplumda siyasal zor iktisadi evrimden bağımsızlaşmış ve iktisadi durumu kontrol etmeye yönelmişse ve toplum bu şekilde ayakta duruyorsa, o toplumdaki denge *sunî dengedir*.

Suni denge, “kararsız denge”, yani dengein kararsız bir durumu değıldir.

“Kararsız denge”, toplumsal dengein her an (iç ve dış) herhangi bir müdahaleyle şu ya da bu yönde bozulacağı bir durumu ifade eder.

Suni denge ise, dengesizliğin düzenlenmiş hali olduğu için, kendi içinde belli bir “istikrarı”, kalıcılığı içerir. Bu nedenle de, “kararsız denge” durumunda ortaya çıkan ve siyasal istikrarsızlığın ifadesi olan “siyasal kargaşa” durumu, suni denge koşullarında daha az görülür. Bu durum da, ülkedeki dengesizliğin (ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımın) derinleşmediğı, olgunlaşmadığı şeklinde bir “algı”ya yol açar. Bu “algı”nın (“kanı”) sonucu olarak da, siyasal eylemler sürekli ve kalıcı bir örgütlenmeye dönüşmez. Gelişen olaylara karşı gösterilen tepkiler, kısa vadeli hedeflere yönelir, tekdirdir ve siyasal öncünün varlığına gereksinme duymaz. Böyle durumlarda “siyasal zor” da, *askeri biçimde maddeleşmez*.

Ancak her durumda toplum dengesizdir ve dengesizliğı ortadan kaldırmanın tek yo-

lu, siyasal zorun denetim altına aldığı ekonomik evrimin önünü açmaktır. Bu da, keskinleşen toplumun dengesini bulabilmesi için bir devrime gereksinimi olduğu demektir. Yani toplum bir devrime gebe dir; devrimin nesnel koşulları mevcuttur. Ve tarihsel olarak, *yeni bir topluma gebe olan her eski toplumun ebesi zordur*. Bu da *silahlı eylemin nesnel koşullarının mevcudiyeti* demektir.

Burada devrimci zor, silahlı devrimci mücadele, kendi haklılığını ve meşruiyetini, tarihsel evrime ters düşen “*ancient regime*”in siyasal zor kullanmasından alır. Eğer karşı taraf, toplumun evrimini siyasal zor ile denetim altına alıyorsa, toplumsal dönüşümü siyasal zor ile engelliyorsa, bu engeli ortadan kaldırmanın yolu, zora karşı zora başvurmaktan geçer. Bir maddi güç, ancak bir başka maddi güç tarafından ortadan kaldırılabılır.

Buraya kadar ortaya koyduklarımız tarihsel ve nesnel gerçeklerdir. Ancak mevcut düzenin siyasal zorla varlığını sürdürdüğü *nesnel olarak* saptanması, devrimci siyasal hareketin ve silahlı devrimci mücadelenin öznel koşullarının *kendiliğinden* ortaya çıkacağı demek olmadığı gibi, silahlı devrimci mücadelenin geniş kitlelerin bilincinde haklı ve meşru olarak kabul edileceği ve silahlı devrimci mücadeleye katılacakları demek de değildir. Eğer böyle olsaydı, devrimin gerekliliğinin ve silahlı devrimci mücadelenin zorunluluğunun nesnel (bilimsel) olarak saptanması, tek başına devrimin öznel koşullarının ortaya çıkması için yeterli olurdu. Bunun olabilmesi için, *herşeyden önce* kitlelerin *devrimin* gerekliliğinin ve bunun yolunun da *silahlı devrimci mücadeleden* geçtiğinin *bilincinde* olmaları gerekir (siyasal bilinç).

Bu bilinç, sıradan ve popülist anlamda bir “farkındalık” durumu değildir. Yani kitlelerin, içinde yaşadıkları durumun, siyasal sistemin olumsuzluğunun farkında olmaları ile bilinç, siyasal bilinç bir ve aynı değildir. Hemen her durumda, bireylerin kendiliğinden bilinci, son kertede maddi varlık koşullarının yansımalarının ürünüdür. Ancak bu yansıma, doğrudan ve araçsız olarak ortaya çıkmaz. Maddi dünyanın gerçekleri, değişik araçlarla (ideolojik araçlar) insan zihnine yansır ve bu yansıma tarzı onun içinde yaşadığı koşullara ilişkin “algı”sını, kanısını oluşturur. Bu da bir bilinçtir. Bu bilinç, on-

ların siyasal tutumlarını belirler.

Gerçeği yalanlaştıran, çarpıtan, bozan ya da değiştiren ideolojik araçlar, insanların içinde yaşadıkları düzenin gerçeklerini bilmelerini ve bunun bilincine ulaşmalarını engeller. Günümüzde “medya”, bu çarpıtmanın, bozmanın ve yalanlaştırmmanın en temel ideolojik aracı olarak karşımıza çıkar. Ekonomik, toplumsal ya da siyasal krizler gibi doğrudan bireylerin yaşamlarını etkileyen olaylar bu ideolojik aracı etkisizleştirmeye yol açsa da, ideolojik aygıt bu koşullara hızla uyum sağlama yeteneğine sahiptir. Örneğin ortaya çıkan bir ekonomik kriz, çok kolaylıkla düzenin ya da yönetimin niteliğinden kaynaklanan bir olgu olmaktan çıkartılıp bir “komplo”nun, bir “lobi”nin ürünü olarak sunulabilir.

Burada en önemli unsur, bireylerin kendiliğinden bilinci ile ideoloji unsurunun bir ölçüde birbirini tamamlamasıdır. Bireylerin (ya da geniş anlamda kitlelerin) kendiliğinden bilincinde varolan dinsel ve ulusal öğeler (ki son tahlilde bu öğeler de ideolojiktir) ideolojik araçlar tarafından beslenir, maddi yaşamın gerçekleri, ideoloji tarafından çarpıtılarak bilince yansır. Böylece kitlelerin kendiliğinden bilincinde bir yerlere oturmayan olaylar ve gelişmeler, ideolojik araçlar tarafından istenilen yere ve istenildiği biçimde yerleştirilir. Bu yerleştirmede, sloganlar ya da kalıp cümleler, bireylerin olayları nasıl gördüklerinin ifadesi olarak ortaya çıkar. Bunun için de bireyin belli bir bilgi düzeyine sahip olması, olayları ayrıntılı olarak bilmesi gerekmez. Sloganlar ve kalıp cümleler, her durumda olayları ve olguları açıklamak için yeterli görünür.

Bunun yanında, içinde yaşanan koşulların, mevcut düzenin gerçeklerinin bireyler tarafından bilindiği bir durum vardır. Diğer ifadeyle, sıradan ve popülist söylemlerle, insanların, içinde yaşadıkları koşulların ve mevcut düzenin gerçeklerinin ne olduğunun “farkında” oldukları durumlar vardır. Bir şeyin olumsuz olduğunun farkında olmak ile o şeyin ne olduğunun, neden olumsuz olduğunun bilincinde olmak arasında belirgin bir fark söz konusudur. Birincisi (“farkındalık”) pasif, edilgen bir durumu ifade ederken, ikincisi (bilinç) etken, aktif bir unsurdur. Bu nedenle, örneğin “çevre duyarlılığı” yaratma, “çevre” konusunda “farkındalık oluşturma” türünden çabalar, her durumda

pasif bir duruşa ve tutuma denk düşer. Ama sadece bununla kalmaz, aynı zamanda bu “farkındalık” içindeki bireyleri ideolojik etkiye açık hale getirir. Bütün bunlar devrimci siyasal bilincin ve devrimci mücadelenin karşıtı unsurlarıdır.

Bugün Türkiye hızla Recep Tayyip Erdoğan’ın hukuk ve kural tanımaz keyfi yönetimine doğru ilerlemektedir. Recep Tayyip Erdoğan suçu suç olmaktan çıkaracak yasaları bile kolaylıkla meclisten geçirebilmektedir. Dahası, kin, nefret ve intikam duyguları alabildiğine baskın durumdadır. Bunun anlamı, biçimsel olarak hukuksal görünümüne bağlanmış bir siyasal zorun giderek yaygınlaşacağıdır. Bunun “farkında” olmak hiçbir şey ifade etmemektedir. Asıl olan bu durum karşısında bilinçli bir mücadelenin yürütülmesidir. Bu, yalın biçimde siyasal iktidarın devrilmesini değil, mevcut düzenin topyekün değiştirilmesini hedefleyen bir mücadele olacaktır.

Öncelikle bunun bilincinde olunması gerekir. Bu bilinç, örgütlenmeye, örgütlü mücadele etmeye yönelmek zorundadır. Alabildiğine legalize olmuş hareketlerin ve yapıların var olduğu ve günlük mücadelelerle zaman geçirildiği koşullarda devrimci kadroların yaratılması da, AKP iktidarının yasa tanımazlığı karşısında yasadışı mücadele yürütülmesi de kolay olmayacaktır. Değişken ve oynak yasalar içinde kalan barışçıl kitle gösterileriyle yürütülen mücadelelerin, böylesine zorlu bir mücadele sürecinin en önemli engeli olacağını şimdiden söylemek kahinlik olmayacaktır.

Che’nin Mahir Çayan’ın *Kesintisiz Devrim II-III*’de aktardığı şu sözleri bilinçte sü-

rekli var edilmelidir:

“Yoğun bir şehirleşmenin ve gerçek bir sanayileşme değilse bile az çok gelişmiş bir hafif ve orta sanayinin bulunduğu ülkelerde gerilla grupları teşkil etmek daha zordur. Şehirlerin ideolojik etkisi, barışçıl usullerle örgütlenmiş kitle savaşları umudunu yaratarak gerilla savaşlarını frenler. Bu da bir çeşit ‘örgütçülük’ ya da ‘kurumculuk’ (revizyonist örgütlenme) yaratır ki, az çok ‘normal’ sayılabilecek olan dönemlerde, halkın geçim şartlarının başka durumlara nazaran pek o kadar çetin olmaması ile nitelenebilir”.

Sorun, bunun bilincinde olanların, bu bilince uygun olarak “gerekeni” yapmalarıdır. Bunun için hiç zaman geçirilmemelidir. Legalizmin böylesine olağanüstü güçlü olduğu bir sol hareket içinde devrimci mücadeleyi örgütlemek, mücadeleyi yürütmekten çok daha zorlu olacaktır. Uzun yıllar legalizmin etkisi altında kalmış, düzenin yasallığının içinde hareket etmeye alışmış kitleleri “yasadışı” bir örgütlenmeye ve mücadeleye yöneltmek, daha da önemlisi bu mücadeleye uygun kadrolar haline getirmek kolay olmayacaktır. Ama keyfi yönetimin “yasal” görünümlü zoru, şiddeti karşısında mücadele etmekten başka da seçenek yoktur. Bu mücadeleyi, daha elverişli koşullarda, daha hazırlıklı olarak yürütmek ancak bu durumun aşılmasıyla olanaklıdır. Aksi halde varolan legal insan malzemesiyle legal olmayan bir mücadele yürütülmek zorunda kalınacaktır.

30 Mart Yerel Seçimlerinin Sayısal Sonuçları

“Modern toplumsal koşullarımız içinde gitgide kaçınılmaz bir zorunluluk durumuna gelen ve proletarya ile burjuvazi arasındaki son kesin savaşın, ancak kendi çerçevesinde sonuna kadar götürülebileceği devlet biçimi olan demokratik cumhuriyet, bu en yüksek devlet biçimi, servet ayrımlarını artık resmen tanımaz. Zenginlik, demokratik cumhuriyette, gücünü, dolaylı, ama o kadar da güvenli bir biçimde gösterir. Bir yandan, Amerika’nın klasik bir örnek sunduğu, memurların düpedüz rüşvet yemesi, öbür yandan, hükümetle borsa arasındaki ittifak biçimi altında; bu ittifak, devlet borçları ne kadar çok artar ve hisse senetli şirketler, yalnızca ulaştırmayı değil, üretimin kendisini de ellerinde ne kadar çok toplar ve böylece borsada ne kadar merkezi bir durum kazanırlarsa, o kadar kolay gerçekleşir. Amerika dışında, bunun çarpıcı bir örneğini yepyeni Fransız Cumhuriyeti verir, ve namuslu İsviçre de, bu alanda geride kalmaz. Ama, İngiltere bir yana, genel oy hakkının, Bismarck ya da Belichröder’den hangisinin daha yüksek bir duruma yükselttiği belli olmayan yeni Alman İmparatorluğu, hükümetle borsa arasındaki bu kardeşçe ittifak için, demokratik bir cumhuriyetin zorunlu olmadığını kanıtlar. Ve kısacası, mülk sahibi sınıf, doğrudan doğruya, bütün yurttaşlara tanınan genel oy hakkı aracılığıyla hüküm sürer. Ezilen sınıf, yani gerçekte proletarya, kendi kendini kurtarmak için yeteri kadar olgunlaşmadıkça, çoğunlukla, varolan toplumsal rejimi, olanaklı tek rejim olarak düşünecek, ve siyasal bakımdan söylemek gerekirse, kapitalist sınıfın kuyruğunu, onun aşırı sol kanadını oluşturacaktır. Ama kendi kendini kurtarmakta daha yetenekli bir duruma geldiği ölçüde, proletarya, ayrı bir parti oluşturur ve kapitalistlerin temsilcilerini değil, kendi öz temsilcilerini seçer. Öyleyse, *genel oy hakkı, işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir. Bugünkü devlet içinde bundan daha çok hiçbir şey olamaz ve hiçbir zaman da olamayacaktır; ama bu kadarı da yeter.* Genel oy hakkı termometresinin, emekçiler için kaynama noktasını göstereceği gün, onlar da, kapitalistler gibi, ne yapmaları gerekiyorsa onu yapacaklardır.” (abc) [F. Engels, *Ailenin, Devletin ve Özel Mülkiyetin Kökeni*, s. 401-402.]

“Belirli bir süre için parlamentoda halkı, yönetici sınıfın hangi bölümünün ayaklar altına alacağına, ezeceğine, dönem dönem karar vermek: yalnızca anayasal parlamenter krallıklarda değil, en demokratik cumhuriyetlerde de burjuva parlamentarizminin gerçek özü budur.” (Lenin, *Devlet ve Devrim*, s. 63.)

Marksist-leninistler için seçimler, Engels'in sözleriyle, "genel oy hakkı, işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir". Bu açıdan, bir genel ya da yerel seçimin irdelenmesi, her şeyden önce, başta işçi sınıfı olmak üzere geniş halk kitlelerinin siyasal davranış biçimlerini ve siyasal yönelimlerini saptamaya olanak sağlar. Seçim tahlilleri, aynı zamanda, iki seçim arasında ülkede gelişen ekonomik ve toplumsal olayların kitlelerin *bilincine* nasıl yansıtıldığının da saptanmasını olanaklı kılar. Bu yönüyle seçim sonuçlarının irdelenmesi, ekonomik ve sosyolojik nitelik taşır.

Ancak seçimler, her durumda siyasal olaylardır; dolayısıyla da seçim sonuçları, içinde yaşanan maddi varlık koşullarının seçmenlerin bilincine *nasıl yansıtıldığını* ve günümüz açısından çok daha önemli olan *nasıl yansıtıldığını* ortaya koyar.

Seçmen tercihlerini etkileyen on binlerce propagandif dışsal etki, ekonomik çıkar beklentisi ve ilişkisi, manipülasyon ve dezenformasyon ortamında yapılan değişik değerlendirmeler yepyeni bir siyasal söylem ve yönelim de ortaya çıkarabilmektedir.

Evet, seçimler, "işçi sınıfının" olduğu kadar, geniş halk kitlelerinin de siyasal olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir. 30 Mart seçimlerinin sayısal verileri bu bakış açısıyla değerlendirilmelidir.

Herşeyden önce 30 Mart yerel seçimlerinin sayısal sonuçlarının daha önceki seçimlerden farklı özelliklere sahip olduğu bilinmelidir.

AKP'nin 12 Kasım 2012'de büyükşehir yasasında yaptığı değişiklik sonucunda yeni büyükşehirler "ihdas" edilmiş*, büyükşehirlerin sayısı 30'a yükselmiştir. Yasanın en önemli özelliği büyükşehirlerde İl Genel Meclislerinin ortadan kaldırılması ve yerine "büyükşehir meclisi"nin getirilmesidir.

Bugüne kadar yerel seçimlerde ülke genelinde partilerin aldıkları oylar İl Genel

Meclisi oylarıyla hesaplanırken, 30 Mart seçimlerinde İl Genel Meclisi oyları sadece 51 il için geçerli olmuştur. Büyükşehirlerde ise, bir yandan "Büyükşehir Meclisi" oyları, diğer yandan buraların ilçe belediye meclisi oyları söz konusudur. Bu durum seçim sonuçlarının iki farklı haber ajansı tarafından (Anadolu Ajansı ve Cihan Haber Ajansı) farklı biçimlerde verilmesine yol açmıştır.

Devletin "haber" ajansı olan Anadolu Ajansı, 30 büyükşehir belediye başkanlığı oyları ile 51 ildeki belediye başkanlığı oylarını toplayarak "genel" bir veriye ulaşırken, "cema-at"ın olduğu "iddia edilen" Cihan Haber Ajansı, 51 ildeki il genel meclisi oyları ile 30 büyükşehirdeki ilçe belediye meclisi oylarını birleştirerek "genel" oy sayısına ulaşmıştır. Bunun sonucunda da iki farklı oy sayısı ve oy oranı ortaya çıkmıştır.

Tablodan da görüleceği gibi, CHA'ya göre, AKP oyların %43,3'ünü alırken, A.A.'ya göre %45,4'ünü almıştır. Doğal olarak benzer farklılık CHP, MHP ve diğer partiler için de geçerlidir. A.A.'na göre CHP'nin oy oranı %29,5 gibi yüksek bir orana sahipken, CHA'na göre CHP'nin oy oranı %25,6'dır.

	CHA Verileri		A.A Verileri		Fark
	Aldığı Oy	%	Aldığı Oy	%	
AKP	19.390.387	43,3	17.458.409	45,4	1.931.978
CHP	11.474.343	25,6	11.353.066	29,5	121.277
MHP	7.909.517	17,7	5.684.950	14,8	2.224.567
BDP	2.081.790	4,7	1.357.431	3,5	724.359
SP	1.236.995	2,8	810.613	2,1	426.382
HDP	878.914	2,0	709.171	1,8	169.743
BBP	703.200	1,6	352.422	0,9	350.778
7 Parti Toplamı	43.675.146		37.726.062		5.949.084

İki ajansın verdiği sayılar arasında 6 milyon (5.949.084) fark bulunmaktadır. En büyük fark MHP'nin oylarında görülmektedir (2,2 milyon). CHA'ya göre, BDP+HDP'nin toplam oyu 2.960.704 (%6,7) iken, A.A.'ya göre, 2.066.602 (%5,3)

Bu farklılık içinde 30 Mart yerel seçim sonuçlarının diğer seçim sonuçlarıyla karşılaştırılması çok sağlıklı olmamakla birlikte, genel bir "fikir" vermesi açısından yine de işe yarar görünmektedir.

Bu genel tabloda ortaya çıkan durum, 2011 genel seçimlerine göre AKP'nin 2 milyon oy yitirdiğini göstermektedir. AKP'nin oy oranı %49,8'den %43,3'e düşmüştür. Re-

* 30 büyükşehir şunlardır: Adana, Ankara, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Mersin, Muğla, Ordu, Sakarya, Samsun, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa, Van.

Partilerin Aldıkları Oylar						
	AKP	CHP	MHP	DEHAP/DTP/ BDP+HDP	SP	BBP
2002 Genel Seç.	10.808.229	6.113.352	2.635.787	1.960.660	785.489	322.093
2004 Yerel Seç.	13.447.287	5.882.810	3.372.249	1.662.280*	1.297.681	374.125
2007 Genel Seç.	16.327.291	7.317.808	5.001.869	1.334.518	820.289	-
2009 Yerel Seç.	15.353.553	9.229.936	6.386.279	2.277.777	2.079.701	943.765
2011 Genel Seç.	21.399.082	11.155.972	5.585.513	2.339.501	543.454	323.251
2014 Yerel Seç.**	19.390.387	11.474.343	7.909.517	2.960.704	1.236.995	703.200

* SHP adıyla. ** CHA verileri.

Partilerin Oy Oranları (%)						
	AKP	CHP	MHP	DEHAP/DTP/ BDP+HDP	SP	BBP
2002 Genel Seç.	34,3	19,4	8,4	6,2	2,5	1,0
2004 Yerel Seç.	41,7	18,2	10,5	5,2	4,0	1,2
2007 Genel Seç.	46,6	20,9	14,3	5,2	2,3	-
2009 Yerel Seç.	38,4	23,1	16,0	5,7	5,2	2,4
2011 Genel Seç.	49,8	26,0	13,0	5,4	1,3	0,8
2014 Yerel Seç.	43,3	25,6	17,7	6,7	2,8	1,1

	Seçmen Sayısı	Kullanılan Oy	Geçerli Oy	Katılım Oranı
2002 Genel Seç.	41.407.027	32.768.161	31.528.783	%79,1
2004 Yerel Seç.	43.552.931	33.211.457	32.268.496	%76,3
2007 Genel Seç.	42.799.303	36.056.293	35.049.691	%84,3
2009 Yerel Seç.	48.049.446	40.932.260	39.988.763	%85,2
2011 Genel Seç.	50.411.080	43.913.276	42.973.736	%87,1
2014 Yerel Seç.	52.710.730	46.592.092	44.795.827	%88,4

cep Tayyip Erdoğan'ın "balkon konuşması"yla "zafer" ilan ettiği sonuçlar, ortada bir "zafer" olmadığını göstermektedir. Üstelik bu sonuç, seçmen sayısının yaklaşık 2,5 milyon arttığı, seçime katılım oranının yaklaşık 1,3 puan yükseldiği koşullarda ortaya çıkmıştır.

Tablo böyle olmakla birlikte, "medya"ya bakıldığında AKP'nin "zaferi" neredeyse herkes tarafından kabul edilmiştir. Bu da, "medya" aracılığıyla yapılan propaganda, dezenformasyon ve manipülasyonun ne denli etkin olduğunu açıkça göstermektedir.

30 Mart yerel seçimlerinin akşamı ve ertesi gün "medya"nın AKP'nin "zaferi"ni ilan etmesinin ne kadar aldatici ve saptıncı olduğu İstanbul oylarında da açıkça görülmektedir.

2011 genel seçimlerine göre 30 Mart yerel seçimlerinde seçmen sayısı 800 bin artış gösterirken, seçime katılım oranı 2,9 puan artarak %89,4

olmuştur. Buna karşılık AKP'nin *büyükşehir belediye başkanlığı* oylarındaki artış 264 bin düzeyinde kalmıştır. Buna karşılık CHP'nin İstanbul oyları 1 milyon 18 bin artmıştır. Bunun yaklaşık 400 bininin MHP'den geldiği varsayılabilir, CHP'nin oylarındaki artış 600 bin düzeyindedir.

İstanbul			
	2009	2011	2014
Seçmen Sayısı	8.805.063	9.397.323	10.197.168
Kullanılan Oy	7.199.083	8.132.340	9.116.043
Geçerli Oy	6.941.614	7.936.607	8.720.960
Katılım Oranı	%81,8	%86,5	%89,4

İstanbul						
	2009		2011		2014	
	Toplam Oy	%	Toplam Oy	%	Toplam Oy	%
AKP	3.083.593	44,4	3.915.914	49,5	4.180.339	47,9
CHP	2.578.623	37,1	2.476.413	31,3	3.494.174	40,1
MHP	358.686	5,1	743.316	9,4	349.116	4,0
SP	342.319	4,9	126.548	1,6	125.343	1,4
DTP/HDP	323.778	4,6	422.702	5,3	420.518	4,8
DSP	96.986	1,4	19.268	0,2	7.525	0,1
BBP	76.867	1,1	49.612	0,6	48.960	0,6

İstanbul/AKP					İstanbul/CHP				
	2011		2014			2011		2014	
Adalar	2.959	32,6	4.381	42,1	Adalar	4.358	47,9	5.207	50,1
Arnavutköy	62.914	61,9	60.256	51,7	Arnavutköy	14.519	14,3	9.791	8,4
Ataşehir	105.579	45,7	106.726	41,5	Ataşehir	86.795	37,6	127.199	49,5
Avcılar	91.502	42,6	98.182	40,6	Avcılar	86.238	40,1	106.505	44,0
Bağcılar	248.597	60,4	242.245	57,2	Bağcılar	73.735	17,9	83.387	19,7
Bahçelievler	183.504	51,8	177.228	48,1	Bahçelievler	101.780	28,7	130.947	35,6
Bakırköy	38.304	26,1	32.618	21,9	Bakırköy	84.325	57,5	102.102	68,5
Başakşehir	70.820	51,6	92.559	50,1	Başakşehir	36.897	26,9	62.463	33,8
Bayrampaşa	90.027	54,3	87.392	50,4	Bayrampaşa	46.084	27,8	68.118	39,3
Beşiktaş	25.375	20,3	21.179	16,6	Beşiktaş	80.291	64,2	97.295	76,4
Beykoz	80.434	52,6	68.973	44,5	Beykoz	42.532	27,8	51.809	33,4
Beylikdüzü	53.168	43,8	59.309	39,6	Beylikdüzü	47.054	38,8	76.034	50,8
Beyoğlu	74.723	50,7	69.549	47,8	Beyoğlu	40.359	27,4	51.184	35,2
Büyükçekmece	48.627	45,2	56.996	44,8	Büyükçekmece	40.447	37,6	60.470	47,6
Çatalca	15.497	38,3	15.578	35,7	Çatalca	16.815	41,5	19.529	44,7
Çekmeköy	51.721	53,8	58.937	48,6	Çekmeköy	27.148	28,3	46.061	38,0
Esenler	168.622	64,7	162.970	62,2	Esenler	40.201	15,4	39.303	15,0
Esenyurt	119.679	48,6	155.127	47,7	Esenyurt	73.961	30,0	112.067	34,5
Eyüp	100.634	48,7	104.415	46,7	Eyüp	68.951	33,3	89.622	40,0
Fatih	134.649	51,7	122.519	48,7	Fatih	71.333	27,4	79.555	31,6
Gaziosmanpaşa	157.216	57,1	150.559	51,3	Gaziosmanpaşa	62.362	22,6	73.593	25,1
Güngören	104.105	55,6	90.924	50,4	Güngören	45.933	24,5	56.063	31,1
Kadıköy	90.832	24,5	73.563	20,4	Kadıköy	215.434	58,2	260.580	72,4
Kağıthane	136.304	55,1	132.562	51,3	Kağıthane	59.086	23,9	76.376	29,6
Kartal	123.088	45,5	122.585	42,9	Kartal	97.664	36,1	128.531	45,0
Küçükçekmece	189.174	46,3	186.038	41,9	Küçükçekmece	127.877	31,3	175.783	39,6
Maltepe	116.743	42,1	106.279	38,3	Maltepe	115.525	41,7	136.740	49,2
Pendik	193.866	56,4	200.885	52,9	Pendik	83.533	24,3	111.861	29,5
Sancaktepe	75.924	52,1	86.730	50,0	Sancaktepe	41.951	28,8	59.191	34,1
Sarıyer	71.293	40,3	82.328	39,3	Sarıyer	73.888	41,8	107.268	51,2
Silivri	35.803	41,4	39.182	42,2	Silivri	34.674	40,1	44.616	48,0
Sultanbeyli	104.532	68,9	90.863	62,0	Sultanbeyli	13.134	8,7	9.962	6,8
Sultangazi	154.204	59,8	164.404	58,6	Sultangazi	57.085	22,1	64.972	23,2%
Şile	9.958	52,2	9.453	41,3	Şile	4.926	25,8	3.228	14,1%
Şişli	70.409	35,8	48.531	27,5	Şişli	91.870	46,7	108.523	61,5%
Tuzla	55.321	51,6	61.314	50,0	Tuzla	30.683	28,6	45.937	37,5%
Ümraniye	207.312	58,0	195.963	49,8	Ümraniye	88.908	24,9	117.554	29,9%
Üsküdar	166.117	49,9	157.477	45,7	Üsküdar	108.885	32,7	149.187	43,3%
Zeytinburnu	86.378	51,6	80.936	49,0	Zeytinburnu	39.172	23,4	47.688	28,9%
Toplam	3.915.914	48,4	3.877.715	44,9	Toplam	2.476.413	32,2	3.196.301	38,4

Bu durum AKP'nin "zaferi"ni değil, AKP'nin İstanbul'da hatın sayılır ölçüde güç kaybettiğini göstermektedir. İstanbul'un ilçelerindeki oy dağılımı bunu daha açık biçimde ortaya koymaktadır.

AKP'nin, 30 Mart yerel seçimlerinde Adalar ve Silivri dışında her yerde oy oranları düşmüştür. Bu durum genel ortalamada yaklaşık 3,5 puan düşüşe denk gelmektedir. Seçmen sayısındaki ve katılım oranındaki artışa rağmen AKP'nin aldığı oy miktarı da

düşmüştür.

Buna karşılık CHP, Arnavutköy, Esenler, Sultanbeyli ve Şile dışında her ilçede oylarını belirgin biçimde artırmıştır. Bu da 5,8 puanlık bir artışa denk gelmektedir. 2011 genel seçimlerinde AKP ile CHP arasındaki 16,2 puanlık fark, 30 Mart seçimlerinde 6,5 puana inmiştir. (Büyükşehir belediye başkanlığı seçimi oylarına göre, 2011 genel seçimlerinde AKP'nin oyları ile CHP oyları arasında 18,2 puan olan fark, 2014'de 7,8 puan

na inmiştir.)

Bu yazı yayımlandığında henüz kesinleşmemiş de olsa, benzer bir durum Ankara’da da ortaya çıkmıştır.

Ankara			
	2009	2011	2014
Seçmen Sayısı	2.979.744	3.407.999	3.607.797
Kullanılan Oy	2.533.176	3.030.299	3.274.380
Geçerli Oy	2.440.455	2.980.122	3.164.555
Katılım Oranı	%85,0	%88,9	%90,7

Ankara						
	2009		2011		2014	
	Toplam Oy	%	Toplam Oy	%	Toplam Oy	%
AKP	940.230	38,5	1.466.284	49,2	1.415.973	44,9
CHP	763.879	31,2	934.999	31,4	1.383.786	43,8
MHP	667.871	27,3	434.666	14,6	245.624	7,8
BBP	-	-	32.868	1,1	42.146	1,3
BDP/HDP	11.353	0,5	29.351	1,0	28.232	0,9

2011 genel seçimlerinde Ankara’da 1 milyon 466 bin oy alan (%49,2) AKP, 2014 yerel seçimlerinde 50 bin oy kaybederek, toplam oyların %44,9’unu almış görünmektedir. Aynı seçimlerde CHP’nin oyları ise, yaklaşık 450 bin artmıştır. 2011 seçimlerindeki %31,4’lük oy oranını %43,8’e yükseltmiştir. AKP ile CHP arasındaki fark, 17,8’den 1,1’e inmiştir. CHP’nin 2014 yerel seçimlerinde Mansur Yavaş’la aldığı oyların yaklaşık 200 bini MHP’den gelmiş olsa da, CHP’deki oy artışı açıktır.

Bütün bu verilerden ortaya çıkan sonuç, 30 Mart gecesi Recep Tayyip Erdoğan’ın “balkon konuşması”yla ilan ettiği “zafer”, hiçbir biçimde seçimlerin sayısal verileriyle örtüşmemektedir. Bu açıdan, “balkon konuşması”, tümüyle dezenformasyona dayalı bir manipülasyon olayıdır.

Sağ partilerin, özellikle AKP’de “konsolide” edilmiş olan seçmen kitlesi, “sol parti” olarak gördüğü CHP karşısında anti-komünist ve din temelli bir “savaş” çizgisinde bulunmaktadır. Bu “savaş” içinde AKP’nin

yolsuzluklarını bile görmezlikten gelmişlerdir.

2014 yerel seçimlerinin sayısal sonuçlarının gösterdiği diğer bir olgu ise, CHP seçmen kitlesinin seçimlere yoğun bir katılım gösterdiği. Bu katılım yoğunluğu, CHP seçmen kitlesinin “sandıksal demokrasi” aracılığıyla bazı şeylerin *değişebileceği umudunu* koruduklarını göstermektedir. Özellikle 30 Mart akşamından itibaren “sandıklara sahip çıkma” çabaları, seçimlerdeki hilelere karşı gösterdikleri tepki bu umudun güçlü bir ifadesi olmuştur. Ancak bu umut, beklenen sonuçların alınamaması nedeniyle ortaya çıkan umutsuzlukla yan yana durmaktadır. CHP seçmen kitlesinin (ki buna “sol kitle” demek fazlaca yanlış olmayacaktır), AKP’nin tüm devlet olanaklarını kullanarak yaptığı seçim hilelerinin etkisizleştirilemeyeceğini gördüğü oranda, umut, umutsuzluğa ve giderek seçimlere karşı kayıtsızlığa yol açabilecektir.

Bu “sol kitle”nin görmek istemediği gerçek ise, “sandıksal demokrasi” içinde tüm devlet olanaklarının seferber edildiği, devlet gücüyle seçim hilelerinin kolayca yapılabildiği ve sağ seçmen kitlesinin bir partide bloklaştığı koşullarda “sol”un hiçbir seçimi kazanma *olasılığının olmadığıdır*.

“Sol kitle”, “sandıksal demokrasi”ye, düzen içi “sol” partilere bağladıkları umutlarını kesmedikleri sürece, toplumsal muhalefet (parlamento dışı muhalefet) belli olayları ve gelişmeleri protesto etmekten öteye geçemeyecektir.

Sözün özü, “sol kitle”, mevcut düzenden umudunu kesmemiştir. Seçimler yoluyla bir şeylerin değişebileceği beklentisini sürdürmektedir. Henüz “kaynama noktası”na gelinmemiştir.

Eski Tas Eski Hamam

Her seçim öncesinde, kendilerine “sol”, “sosyalist”, “komünist” ve hatta “maoist” diyen kesimlerin, seçimlere ilişkin kanılarına ve sanılarına, seçimlere neden ve nasıl girdiklerine, seçimlerden neler beklediklerine (daha doğrusu neler beklemediklerine) ilişkin açıklamaları, yazıları ve bildirimleri kendi yayın organlarında ve çevrelerinde dolaşıma sokulur. Seçimlere ilişkin açıklamalar ve yazılar, hemen hemen bir önceki seçimlerde yayınlananlarla bir ve aynıdır. Yapılanlar da, söylemler de bir ve aynıdır.

Durum böyle olunca, “sol”un, özellikle “legalist sol”un (ki buna “illegal” şubeleri olan yapılar da dahildir) seçimlerde nasıl bir sonuç aldığı fazlaca merak konusu olmaz. Ne de olsa bir önceki seçimde ne olmuşsa, bir sonraki seçimde de o olacaktır. Neredeyse her seçim, “legalist sol” açısından öncekiyle, sonrasıyla, sonuçlarıyla fotokopi makinesinde çoğaltılmış tıpkı basımlar gibidir.

Genel kural olarak, resmen ve alenen “legalist sol” ile “illegal” görünümlü legalist “sol”, genel seçimlerde oylarını bir nebze artırmanın derdine düşerken, ilk yaptıkları iş, diğer legalist-oportünistlerle ittifak arayış-

ları olur. Yerel seçimlerde ise, birkaç belediye başkanlığı kazanmak, birkaç mahallede kendi adaylarını muhtar seçtirmek bu legalist solcuların en büyük hedefleridir.

Bu bağlamda, 2009 yerel seçimlerinde, EMEP’in Dersim’in Mazgirt ilçesinde, özellikle de ÖDP’nin Hatay’ın Samandağ ilçesinde belediye başkanlıklarını kazanmaları seçimlerin en büyük “olayı” olmuştur. Bazı “merkez medya”da bu “olayı”ın “haber” yapılması da, “olayı” daha da “önemli” bir hale getirmiştir.

Oysa Türkiye genelinde toplam belediye sayısı 2.894’tür. Bununun 30’u büyükşehir belediyesi, 51’i il belediyesi, 919’u ilçe ve 1918’i belde belediyesidir. İl ve ilçe belediyelerinin toplamı 970’dir. “Legalist sol”un 2009 yerel seçim “başansı”, işte bu 970 belediyeden 2’sini almasına ilişkindir.

Bu açıdan bakıldığında, “sol belediye”lerin oranı %0,2, yani binde ikidir. Bu oran, “legalist sol”un seçimlerde aldığı oy oranıyla örtüşmektedir.

30 Mart yerel seçimlerinde manzara-i umumiye fazlaca değişmemiştir. “Tek istis-

	İP*		SİP-TKP		ÖDP		EMEP	
	Oy	%	Oy	%	Oy	%	Oy	%
2002	159.843	0,51	59.180	0,19	106.023	0,34	-	-
2004	79.774	0,25	85.178	0,26	12.379	0,04	18.695	0,06
2007	127.042	0,36	78.847	0,23	51.001	0,15	25.770	0,07
2009	114.243	0,29	85.507	0,21	67.984	0,17	48.939	0,12
2011	-	-	63.786	0,15	**	-	31.562	0,07
2014	110.108	0,25	48.873	0,11	53.208	0,12	-	-

* Bu tabloda Doğu Perinçek’in İP’ine yer vermemizin tek nedeni “legalist sol”un oylarının “büyüklüğü” ile kıyaslanabilir olmasıdır.

** ÖDP, “teknik” nedenlerle, gerekli evrakları YSK’ya “zamanında” iletmeyerek seçime katılma hakkını yitirmiş.

na”, “ilk komünist belediye başkanı”nın Dersim/Ovacık’ta seçilmiş olmasıdır. Mazgirt ilçesinde belediye başkanlığı legalistler arasında el değiştirmiştir. 2009’da EMEP’in olan Mazgirt, bu seçimlerde ÖDP’nin eline geçmiştir.

Şüphesiz kendilerini tümüyle legal sistem ve legal sistemde kendilerine ait olduklarını düşündükleri konumlarına adanmış “solcu”ların ve de “komünist”lerin elde ettiği bu sonuçlar “tahlil” edilmeye ve “büyük” bir ilgiye mazhar olabilmelidir. Ne yazık ki, bu konuda yapabileceğimiz fazla bir şey yoktur.

Dersim/Ovacık				
2009		2014		
Seçmen Sayısı	2.189	2.401		
Geçerli Oy	1.662	1.819		
Katılım Oranı	%78,4	%79,2		
	Oy	%	Oy	%
TKP	-	-	656	%36,1
BDP	423	%25,0	607	%33,4
CHP	528	%30,5	281	%15,4
AKP	422	%25,5	227	%12,5
EMEP	226	%13,9	-	-

2009 yerel seçimlerinde CHP’nin belediye başkanlığını kazandığı Ovacık’ta, EMEP, kendi adayı ile seçimlere girmişken, 2014’de “HDP bileşeni” olduğundan bu kez BDP’yle birlikte seçime katılmıştır. Böylece 2009’da 423 oy alan BDP’nin oyları 607’ye yükselmiştir. Burada seçimin “mağlubu” hiç şüphesiz CHP’dir. 2009’da “sıfır” çeken SİP-TKP, bir zamanların “maocu bozkurtları”yla ittifak kurarak seçimlere katılmış ve 656 (yazıyla altı yüz elli altı) oy alarak bir “ilki” gerçekleştirmiştir!

Evet, Ovacık seçimine ilişkin yapabileceğimiz bu kadarlık “tahlil”e eklenebilecek tek şey, “ilk komünist belediye başkanı”nın “resmi komünist partisi” SİP-TKP’si ile “maoist” DHF’nin (Demokratik Haklar Federasyonu) ittifak kurmuş olmasıdır. Böylece “burjuva partileri”nden birisi olan CHP’den belediye başkanlığı alınmıştır. DHF sözcülerinin, “Dersim’den burjuva partilerini sileceğiz” sloganı da bir nebze olsun hayata geçirilmiş oldu.

Gelelim 2009 yerel seçimlerinin “sol yıldızı” olan Mazgirt’e.

2009 yerel seçimlerinde oyların %33,8’ini, yani 971 geçerli oyun 328’ini alan EMEP belediye başkanlığını kazanmışken, bu kez oy-

ların %41,7’sini, yani 866 geçerli oyun 361’ini alan ÖDP belediye başkanlığını kazanmıştır. Bu seçimlere HDP “bileşeni” olarak birlikte giren EMEP-BDP’nin 2009’daki toplam oyları 635 iken (%65,4), bu seçimde 332 oy alabilmişlerdir. “Medyatik” söylemle, Mazgirt’te CHP’nin oyları “trajik biçimde” düşerken, ÖDP oy patlaması yaparak, oyların %41,7’sini, yani 866 oyun 361’ini alarak seçimin mutlak “galibi” olmuştur. Üstelik iki büyük düzen partisine “açık ara” fark atarak!

Mazgirt		
	2009	2014
Seçmen Sayısı	1.293	1.242
Geçerli Oy	971	866
Katılım Oranı	%75,1	%69,7

2009		2014	
Oy	%	Oy	%
EMEP	328 %33,8	ÖDP	361 %41,7
DTP	307 %31,6	BDP	332 %38,3
CHP	242 %24,9	CHP	70 %8,0
AKP	79 %8,1	AKP	79 %9,1
Bağm.	14 %1,4	MHP	11 %1,3
SP	1 %0,1	BTP	9 %1,0

“Legalist sol”un yerel seçim “başarıları” üzerine yaptığımız “derin tahlil”e 2009 yerel seçimlerinin “yıldızı” Samandağ’la devam edelim.

Hatay/Samandağ		
	2009	2014
Seçmen Sayısı	28.147	75.273
Geçerli Oy	21.290	57.746
Katılım Oranı	%78,5	%82,6

2009		2014	
Oy	%	Oy	%
CHP	6.859 %32,2	49.968 %81,0	
İP	-	6.929 %11,2	
AKP	2.883 %13,5	2.634 %4,3	
MHP	-	961 %1,6	
HDP	-	801 %1,3	
TKP	-	258 %0,4	
SP	98 %0,5	66 %0,08	
BTP	51 %0,2	50 %0,08	
BBP	-	46 %0,07	
ÖDP	7.266 %34,2	-	
DSP	4.097 %19,2	-	

2009 yerel seçimlerinde ÖDP adayı olarak seçimi kazanan ve “şimdi sol belediyeçilik zamanı” diyerek övgüler dizilen Mithat

Nehir bu seçimlere CHP adayı olarak girmiş ve oyların %81'ini alarak yeniden belediye başkanı seçilmiştir. Böylece düzen partilerinin sıkça yaptıkları “partiler arası transfer” olayının “legalist sol” için de aynen geçerli olduğu ortaya çıkmıştır.

Samandağ'daki “sol belediyeçilik deneyimi”ni bir yana bırakırsak, 30 Mart seçimlerinin bu ilçedeki en tipik olayı, 2009'da 28 bin olan seçmen sayısının 75 bine çıkmış olmasıdır. Bunun nedeni AKP'nin belediyeler yasasında yaptığı değişiklik sonucu pek çok yerde belde belediyelerinin tüzel kişiliğinin ortadan kaldırılmasıdır. Böylece 2009'da kendi beldesindeki seçimlerde oy kullanan nüfus, bu seçimlerde ilçe bazında oy kullanmışlardır.

ÖDP'nin “solcu” belediye başkanının CHP'ye transferiyle birlikte artık Samandağ'da “sol”=CHP olmuştur.

Hopa		
	2009	2014
Seçmen Sayısı	11.593	17.727
Geçerli Oy	9.748	13.760
Katılım Oranı	%87,1	%79,6

	2009		2014	
	Oy	%	Oy	%
AKP	2.715	%27,9	4.536	%40,3
CHP	3.366	%34,5	4.521	%40,2
ÖDP	809	%8,3	831	%7,4
HDP	-	-	623	%5,5
MHP	661	%6,8	548	%4,9
SP	94	%1,7	170	%1,5
BTP	255	%2,6	22	%0,2
Demokratik Güç Birliği	1.848	%18,9	-	-

30 Mart seçimlerinde sonuçları en çok merak edilen yerlerden birisi de Hopa olmuştur.

Hopa, onlarca yıldır solun etkin olduğu bir ilçe olarak, ilk kez 2004 yerel seçimlerinde “legalist sol”un “kalesi” haline gelmiştir. Yılmaz Topaloğlu ÖDP adayı olarak seçimleri kazanmıştır. 2009 yerel seçimlerinde Yılmaz Topaloğlu, yani Hopa'nın beda-i iftilhanı “solcu” belediye başkanı ÖDP'den ayrılarak “Demokratik Güç Birliği”nin (BDP ve “bileşenleri”, bugünkü haliyle HDP “bileşenleri”) adayı olarak seçimlere katılmıştır. Böylece “sol” partiler arası transfer olayı Hopa'da da gerçekleşmiştir.

“Legalist sol”un tüm iddialanna ve söy-

lemelerine karşın 2009 yerel seçimlerini oyların %34,5'ünü alan “düzen partisi” CHP kazanmıştır. Ama “sol”da umut bitmez. “Legalist sol” ne denli “düzen partileri”nin sol görünümü izdüşümü de yine de kendisini farklı sunmayı becerebilmektedir.

30 Mart seçimlerine ÖDP ve HDP (2004'ün “efsanevi” ÖDP'li solcu belediye başkanı, 2009'un “kılpayı” seçimi kaybedeni olan Yılmaz Topaloğlu ile) “büyük iddialarla” girmişler ve estirilen havaya göre seçimleri kazanmaları (özellikle ÖDP) içten bile değildir! Metin Lokumcu, hiç şüphesiz bu iddianın ve havanın estirilmesinde en önemli “figür” haline getirilmiştir.

Sonuç?

30 Mart seçimlerini CHP'den 15 oy fazla alan AKP kazanmıştır. “Legalist sol”, AKP ve CHP'nin oylarının yakınına bile yaklaşamamıştır. Bu da göstermiştir ki, politik olarak aktif olmak seçimlerde fazla bir şey ifade etmemektedir.

“Derin tahlil”imizde son olarak Hatay'ın yeni ilçesi Defne seçimlerini ele alacağız.

Defne, AKP'nin belediye yasasında yaptığı değişiklik sonucu Antakya'nın Akdeniz, Elektrik, Sümerler ve Armutlu mahallelerinin ayrılmasıyla ve Harbiye'nin beldelerinin katılmasıyla ortaya çıkartılmış yeni bir ilçedir. Bu ilçenin yaratılmasının en temel amacı, Antakya'da solun güçlü olduğu yerleri büyükşehir belediye sınırlarının dışına çıkararak ve küçülterek seçimleri AKP'nin kazanmasını garantiye almak olmuştur.

Defne, 134.570 nüfusa ve 93.209 seçmene sahip yeni bir ilçe olarak 30 Mart seçimlerinde CHP'nin ülke çapında en yüksek oy oranını sağladığı yer olmuştur.

Defne/Hatay		
	Oy	%
Seçmen Sayısı	93.209	
Geçerli Oy	80.908	
Katılım Oranı	% 88,5	
CHP	66.419	%82,1
TKP	6.170	%7,6
İP	3.211	%3,9
AKP	2.681	%3,3
ÖDP	865	%1,1
HDP	666	%0,8
MHP	600	%0,7
HEPAR	117	%0,1
SP	53	%0,07

Seçim sonuçlarında görüldüğü gibi,

CHP'nin oy oranı %82,1'dir. İkinci sırada %7,6 oy oranıyla, yani CHP'nin onda biri kadar oy alan SİP-TKP'si yer almıştır. DSP adayı son anda SİP-TKP adayı lehine seçimlerden çekilmiştir. Dersim/Ovacık'ta "maoist"-lerle ittifak kurmakta hiçbir "beis" görme-yen müzmin revizyonist-oportunistler, Defne'de "düzen partisi" DSP ile işbirliğine gitmekte de "beis" görmemişlerdir. Anlaşılan "ilkeli olmak" denilen şey böyle bir şey olsa gerek!

Bu sonucu SİP-TKP'sinin "baykuş bakışlı" şefi şöyle yorumlamaktadır:

"Defne'ye gelince... Sevra'yı ve orada çalışan herkesi kutlamak gerek. CHP'nin tarihi bir sonuç elde ettiği seçimde, komünistler ittifak yapmaksızın ilk kez büyük bir ilçede bu oranda oy aldı. Başkanlık Sevra'ya yakıştırdı evet, ancak Türki-ye'deki kuşatmayı hiçbir yerinden yaramamış bir partinin 200 bin nüfuslu bir yerleşimde yerel yönetime gelmesi de pek adil olmazdı. Sonuçta ilginç, yararlı bir deney oldu." (Kemal Okuyan)

"Legalist sol"un müzmin oportünisti böylesine "alçakgönüllü", ama bir o kadar da kibirli yazmaktadır: "Yakıştırdı evet", ama "pek adil olmazdı"!

Böylece "legalist sol"un ahvalini ortaya koymayı amaçlayan "derin tahlil"imizi sonlandırmış oluyoruz. Tüm bu verilerden ortaya çıkan tek şey, "legalist sol"un bilcümlesinin birbirinden farkı olmadığı ve her seçimde kendilerine inanan insanlarda legal-banışıl ve düzenin kuralları içinde kalarak bir şeylerin "değişebileceği" inancını varetmeyi sürdürdükleridir.

Bir kez daha Che Guevara'nın sorusu akla geliyor:

"Dar kapsamlı seçim çekişmeleri; şurada burada seçimi kazananların başkanları; iki milletvekili, bir senatör, dört belediye başkanı, halkın üzerine ateş açılarak dağıtılan büyük çapta bir gösteri; bir öncekine göre bir iki oy farkıyla kaybedilen yeni bir seçim; kazanılan bir grev, kaybedilen on grev; bir adım ileri, on adım geri;

belli bir kesimde zafer, bir diğerinde on kez bozgun... Sonra birdenbire oyunun kuralları değişir, herşeye yeniden başlamak gerekir.

Bu tutum neden ileri geliyor? Halk enerjisini neden hep böyle boşuna harcıyor? Bunun tek nedeni var: Bazı Amerika ülkelerinde ilerici güçler taktik hedefler ile stratejik hedefleri korkunç bir şekilde birbirine karıştırıyorlar, küçük taktik sorunlarda büyük stratejik hedefler görmek istemişlerdir. Bu önemsiz saldırı mevzilerini ve elde edilen küçük kazançları, sınıf düşmanının temel hedefleri olarak göstermeyi bilen gericiliğin akıllıca davrandığını kabul etmeliyiz.

Böylesine büyük hatalar işlenen ülkelerde, halk hiçbir değeri olmayan eylemler için son derece büyük fedakarlıklar pahasına her yıl alaylarını seferber eder. Bunlar düşman topçusunun ateşine maruz kalan geçici mevzilerdir.

Bu mevzilerin adı, parlamentodur, kanuniliktir, yasal ekonomik grevdir, ücret artışıdır, burjuva anayasasıdır, bir halk kahramanının serbest bırakılmasıdır... Ve işin en kötü tarafı şudur ki, bu mevzileri elde etmek için bile, burjuva devletin oyun kurallarını kabul etmek ve bu tehlikeli siyasal oyuna katılmak iznini alabilmek için de uslu ve akli başında insanlar olduğumuzu, hiçbir tehlike arz etmediğimizi; örneğin kışlalara ve trenlere saldırmak, köprüleri uçurmak, katilleri ve işkence uzmanlarını cezalandırmak, dağlara çıkıp ayaklanmak ya da yumruklarımızı sert ve kararlı bir biçimde kaldırarak, Amerika'ya son kurtuluş mücadelesinin kesin müjdesini vermek gibi tehlikeli işlerle bir alış-verişimizin olmadığını ispat etmek lazımdır." (Che Guevara, *Latin-Amerika Devriminin Taktik ve Stratejisi.*)

Hepsi bu kadar!

Bir Anımsatma

Aşağıdaki yazı, daha önce, 2011 genel seçimlerinden sonra *Kurtuluş Cephesi*'nin Mayıs-Haziran 2011 tarihli 121. sayısında "... *Ve Bir Seçim Daha Sona Erdi!*" başlığı altında yayınlanmıştır.

Bir kez daha, dört yıl süreyle ülkeyi kimin yöneteceğine, kimlerin "muhalefet görevi"ni yerine getireceğine "millet" karar verdi. Böylece kimilerine göre "milletin iradesi", kimilerine göre "halkın iradesi" tecelli etti ve AKP "her iki seçmenden birinin oyunu alarak" yeniden iktidar oldu.

Burjuva demokrasisiyle uzaktan yakından ilgisi olmayan bir "temsili demokrasi"nin "demokrasi şöleni" olarak sunulan 12 Haziran seçimleri, şüphesiz, her seçim sonrasında olduğu gibi bolca tartışılmakta, yorumlanmaktadır.

2002 ve 2007 genel seçimlerinde olduğu gibi, bu kez de AKP'nin "açık ara" birinci parti olarak çıkması, oyların %50'sini alması, AKP iktidarından nemalanan, AKP iktidarı ile palazlanan ve "servetin eldeğiştirmesi" ile büyüyen ve tekelleşen kesimleri büyük bir "gurur" ve "mutluluk" içine sokarken, sol seçmen kitlesini, CHP'nin "bekleneni verememe"si nedeniyle "eziklik" ve "burukluk" içine sokmuştur.

12 Haziran seçim sonuçlarında, AKP'nin üçüncü kez iktidar oluşu ve üçüncü iktidar döneminde neler yapacağı ve nasıl yapacağı, ülkenin siyasal konumu ve geleceği açısından birincil öneme sahiptir. Ancak 12 Eylül 1980 askeri darbesinden günümüze kadar "ezik", "umutsuz", "karamsar" bir kitle oluşturan "sol seçmen"in konumu ve geleceği de bir o kadar önemlidir.

2002 seçimlerinden bugüne kadar yapılan beş genel ve yerel seçim ile iki anayasa referandumu öncesinde "laik cumhuriyet hassasiyetine sahip" sol seçmen kitlesi büyük

umutlar taşımasına rağmen, her seferinde yüzgeri edilmiş, umutsuzluğa kapılmıştır.

2007 yılındaki "Cumhuriyet Mitingleri", ne denli sol seçmen kitlenin hareketlenmesinin, politize olmasının ve bir ölçüde mücadele kararlılığının ifadesi olmuşsa da, Temmuz 2007 seçim sonuçları aynı oranda umutsuzluk, karamsarlık ve pasifize olmayı getirmiştir.

Mart 2009 yerel seçimlerinde AKP'nin oylarının %47'den %38'e düşmesi sol seçmen kitleyi bir kez daha umutlandırmışsa da, 12 Eylül 2010 anayasa referandumunda alınan sonuçlar, aynı şekilde umutsuzluk ve karamsarlık ortaya çıkarmıştır.

12 Haziran seçimleri öncesinde, sol seçmen kitle, bir kez daha büyük bir umutla ve mücadele kararlılığıyla seçim meydanlarını doldurmuş, ama seçim sonuçları "bekleneni" vermemiştir. CHP'nin oylarının %26'da kalması, AKP'nin %50'yi bulması yeni bir umutsuzluk ve karamsarlık dönemine girilmesinin zeminini hazırlamıştır.

Son on yılın (hatta son 20 ya da 30 yılın) en temel olgularından birisi, sol seçmen kitlenin seçim sath-ı mailine büyük umutlarla girmesi ve büyük umutsuzluklarla çıkmasıdır. Eğer seçimler, sol seçmen kitlenin sandığı gibi, "düzen değişikliği"nin ya da "kötü gidişatin" sona erdirilmesinin "tek aracı" olarak görülüyor ve bu "tek araç"ın, ellerindeki tek savaş aracı olduğu kabul edilirse, bu sol kitlenin seçimler öncesindeki umutlarının, kararlılıklarının ve mücadele azimlerinin her seferinde artarak büyüdüğünü

kabul etmek gerekir.

Gerek 2007 seçimlerinde “Cumhuriyet Mitingleri”yle, gerek 12 Haziran seçimlerinde Kılıçdaroğlu “faktörü”yle hareketlenen seçim meydanları ve seçim çalışmaları, açık biçimde sol seçmen kitlenin depolitizasyon sürecini belli ölçülerde kırdığını göstermiştir. Ancak seçimlerin “beklenen” sonuçları vermemesiyle ortaya çıkan umutsuzluk ve karamsarlık (ki küçük-burjuvazinin sınıfsal özelliklerinden türer), depolitizasyon sürecinin tümüyle ortadan kalkmasını engellemiştir. Yine de, tüm olumsuz seçim sonuçlarına rağmen, sol seçmen kitlenin her seferinde bir kez daha ve artan oranda hareketlenmesi, politize olması küçümsenmeyecek bir toplumsal gerçektir.

Sol seçmen kitlenin bu olumlu yanına karşın, en olumsuz yanı ise, seçimleri “tek yol” olarak görmesi ve bu “tek yol”u içselleştirmesidir. Üstelik bu görüş ve içselleştirme içinde seçimler bir “savaş alanı” olarak kabul edilmektedir. Ama sol kitle seçimleri bir “savaş alanı” olarak görürken, savaş sanatının gereklerini yerine getirmekten hep uzak kalmıştır.

Baykallı CHP, “laik cumhuriyet”e ne kadar vurgu yapmış olursa olsun, her seferinde kitlelerin politize olmaması için çaba göstermiştir. Bu amaçla da, olabildiğince kitlesel mitingler düzenlemekten kaçınmıştır. Üstelik bu durum, “mitingler”in “eski tarz siyaset” aracı olduğu, günümüzde, yani “globalleşen dünya”da bunun önemini kalmadığı, asıl olanın “seçmenlerle bire bir temas” olduğu “teori”leriyle haklı ve meşru gösterilmeye çalışılmıştır.

Amaç, her durumda mevcut düzenin korunmasıdır. Daha tam ifadeyle, Baykallı CHP’nin “meydanlara” çıkmaktan kaçınmasının temel nedeni, sol kitlenin politizasyonunu engellemek ve bunun sonucu olarak ortaya çıkacak “toplumsal kutuplaşma”ya meydan vermemektir. “Karşı taraf” ise, her durumda seçim meydanlarını sola karşı bir savaş alanı olarak kullanmış ve sağ seçmen kitleyi olabildiğince kemikleştirmeye, tek yanlı olmaya, kutuplaşmaya itmiştir.

Savaş sanatının en büyük kuramcılardan Clausewitz’in çok açık biçimde ifade ettiği gibi, savaş, her şeyden önce, **düşmanlık duygusu** ve **düşmanlık niyetine** dayanır. Bunlardan birincisi, düşmana karşı duyulan kin ve nefret duygusunu; ikincisi, düş-

manı yok etme istek ve iradesini ifade eder.

Her savaş, savaşan tarafların birbiriyle uzlaşmazlık içinde olması, taraflar arasında kutuplaşmanın alabildiğine yoğunlaşması koşullarında verilir. Bu nedenle, “seçimler”i bir “savaş” olarak gören her kesim, savaşın kurallarına uymak zorundadır. Bir taraf savaşın kurallarına uygun olarak hareket ederken, diğer taraf, sadece söylemde kurallardan söz ediyorsa, açıktır ki, savaşın kurallarına uyan taraf savaşın mutlak galibi olacaktır ve tarih boyunca öyle de olmuştur.

Elbette düzen sınırları içinde gerçekleşen ve “oyunun” kuralları egemen sınıflar tarafından konulmuş olan “seçimler”, hiçbir zaman savaşla kıyaslanmaz. Üstelik “seçimler”, birer “demokrasi şöleni” olarak sunulurken, aynı zamanda “demokrasi”, barış, uzlaşma ve bir arada yaşama “kültürü” olarak sunulur. Bu “demokrasi kültürü”ne göre, seçim meydanlarında söylenenler seçim meydanlarında kalır. (Recep Tayyip Erdoğan’ın “II. geleneksel balkon konuşması”nda “helalleşme”si gibi.)

Burada amaç, seçim ortamında meydana gelen kutuplaşmayı ortadan kaldırmak, düşmanlık duygularını sona erdirmek, yenilenlerin yenelene tabi olmasını ve bu yolla kurulu düzenin sürmesini sağlamaktır.

Ancak Temmuz 2007 seçimlerinde ve 12 Eylül 2010 anayasa referandumunda açık biçimde görüldüğü gibi, “karşı taraf”, sağ seçmen kitleyi ne ölçüde kutuplaştırabilir ve sol seçmen kitleye karşı önyargılarını ne ölçüde harekete geçirebilirse, o ölçüde “açık ara” seçimleri alabilmektedir.*

AKP, elindeki tüm olanakları kullanarak, “CHP’nin yükselişi” karşısında sağ seçmen kitlenin “sol” korkusunu, “sol”a karşı önyargılarını ve “sol düşmanlık duygularını” harekete geçirmiştir. Böylece sağ seçmen kitlesi, mutlak bir kutuplaşmaya itilmiştir. Bir bakıma sağcı seçmen kitlenin geleneksel “komünizm korkusu” harekete geçirilmiş-

* Bu “yeni” bir durum değildir. 1950’lerde Celal Bayar ve Adnan Menderes ikilisinin Demokrat Partisi, tüm seçimleri “açık ara” kazanırken, özellikle köylü kitlelerinin laik cumhuriyete ve onunla özdeşleştirilen CHP’ye karşı tepkilerini kullanmışlardır. 1960’larda Süleyman Demirel’in AP’si de, aynı tepkileri 27 Mayıs darbesine ve Mendereslerin idamına karşı duyulan tepkilerle birleştirerek seçimleri “açık ara” almıştır. 1965’den sonra, “anti-komünizm”, sağ partilerin en temel silahı olarak sahneye çıkartılmıştır.

tir.*

“Merhum” Necmettin Erbakan’ın 2007 seçimlerinden sonra, “Cumhuriyet Mitingle-ri” karşısında kendi seçmenlerinin, “Bu milyonlarca insan CHP’yi desteklerse, CHP iktidara gelirse daha mı iyi olur? O karanlık günleri bir kez daha yaşamak istemediğimiz için, buna karşı bir kalkan olsun diye, Saadet Partisi’nin barajı geçeceğinden şüphe ettiğimizden dolayı AKP’ye oy vermeyi tercih ettik” dediklerini söylerken bu gerçeği ifade etmiştir.

12 Haziran seçimlerinde, “sünni” kesimin “alevi düşmanlığı”, “Türkler”in “Kürt korkusu” ve “anti-komünizm” AKP tarafından alabildiğine harekete geçirilmiş ve kullanılmıştır. Seçim sonuçlarında da açıkça görüldüğü gibi, bu düşmanlık ve korkularla sağcı seçmen kitle blok halinde AKP’ye oy vermiştir.

Bugün, MHP dışındaki tüm sağ seçmen kitle “sol”a karşı AKP’de birleşmiş ve bütünlüşmüştür. Bu açıdan 12 Haziran seçimlerinde sağcı seçmen kitlesi, sözcüğün tam anlamıyla, *ideolojik* olarak oy kullanmıştır. Küçük-burjuva “sol” aydınlarının bile anlamakta zorlandıkları, yandaş “medya”nın ise sürekli olarak “millet”in “istikrara” oy verdiğinden söz ettikleri seçim sonuçlarının gerçekliği de bu ideolojik tutumda yatmaktadır.

Bir taraf (sağ seçmen) ideolojik olarak hareket ederken, bu ideolojik hareket sol seçmen kitleye “halk ekonomik istikrara oy verdi” diye sunulmaktadır. Bir kez daha yineleyelim, buradaki amaç, sol seçmen kitlesinin politizasyonunu, kararlılığını ve savaşkanlığını önlemekten ibarettir.

12 Haziran seçim sonuçlarında bir kez daha görülmüştür ki, “seçmen kitlesi”, %65-%35 olarak sağ ve sol olarak ayrılmıştır.

%13 oranındaki oyuyla MHP, bu ayrışmada “kilit” konumunda görünmekle birlikte,

* Burada en sık düşülen hata, seçim propagandalarının sadece parti başkanlarının yaptığı konuşmalar olarak değerlendirilmesidir. Oysa Recep Tayyip Erdoğan, seçim mitinglerinde ve televizyon reklamlarında “aşağıdakiler”in hangi konuları ne zaman işleyeceklerinin mesajını vermekle yetinmiştir. “Aşağıdakiler” ise, özellikle belli bir disipline sahip şeriatçı parti kadrolar, aldıkları mesajı, en sıradan, en kaba ve en hoyrat biçimde AKP tabanında yerine getirmişlerdir. Recep Tayyip Erdoğan’ın seçim meydanlarında yaptığı “belden aşağı” konuşmalar, “aşağıdakiler” tarafından, en kaba ve en argo söylemlerle mahallelere, köylere ve kahvelere taşınmıştır.

mutlak “anti-komünist” ideolojisiyle, faşist niteliğiyle, *kesin hesaplaşma noktasında* her durumda solun karşısında yer alan bir güçtür.

BDP ya da Kürt “ulusal hareketi” ise, bugün için “sol” içinde yer alınıyor görünse de, 12 Eylül 2010 anayasa referandumunda görüldüğü gibi, en olmadık zamanda ve çatışmanın keskinleştiği koşullarda kendi “çıkarı” doğrultusunda “ezen ulusun burjuvazisiyle” kolayca işbirliğine gidebilmektedir. Bu açıdan “sol” için, her durumda “sol kitle içinde” yer alan bir özelliğe sahip değildir. Bugün “emek, özgürlük ve demokrasi bloku”yla “sola” açılan Kürt “ulusal hareketi”, dün olduğu gibi yarın da, çok kolaylıkla AKP’yle uzlaşma yolları arayabileceklerdir.**

Böylece toplam seçmenin %30’unu oluşturan “sol”, 1950’den günümüze kadarki “çok partili demokrasi” pratiğinin de gösterdiği gibi, tek başına iktidar olabileceğine sahip değildir. “Sol”un düzen içi temsilcisi olan CHP’nin, ne denli “uzlaşmacı”, ne denli “kapsayıcı”, ne denli “kucaklayıcı” olursa olsun, sağ seçmen kitlenin ideolojik tutumunu ve kutuplaşmasını aşamayacağı da 12 Haziran seçimlerinde bir kez daha görülmüştür.

“Sol”culuk, her durumda bir dünya görüşüdür, bir ideolojik bakış açısıdır. Ne kadar görmezlikten gelinirse gelinsin, bu dünya görüşünün temelinde marksizm yatar. Bu temel kavranılmadığı ve bu ideolojik bakış açısı içselleştirilmediği sürece, “sol”un daha geniş kesimleri kapsamaması, onları kendi çevresinde toplaması olanaksızdır.

“Sol”, her zaman siyasal olarak aktif ve dinamik bir kitleye sahiptir. Asıl olan bu kitlenin aktivizmini ve dinamizmini sürekli ve kalıcı kılmaktır. Bu yapılabildiği koşullarda, “sol”, her durumda iktidar alternatifi olarak ortaya çıkacaktır. Ancak “sol”un iktidar alternatifi olması, düzenin köklü biçimde değiştirilmesi yönünde kitlesel bir hareketin

** Lenin şöyle yazar: “Uluslara yapılan her baskı, geniş halk yığınlarının direncini davet eder; ulus olarak baskı altında kalan halkın direnci, her zaman, ulusal ayaklanma eğilimi gösterir. Ezilen ulus burjuvazisinin (hele hele Avusturya ve Rusya’da) bir yandan pratikte, kendi halkından gizli olarak ve ona karşı, ezen ulusun burjuvazisiyle gerici anlaşmalara girerken, bir yandan da ulusal ayaklanmadan söz etmesi hiçte seyrek görülen bir şey değildir.” (Lenin, Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm, s: 73-74.)

ortaya çıkmasına yol açar. Bu nedenle, mevcut düzen, tüm gücüyle bu alternatifi bertaraf etmek için harekete geçmek durumundadır. Bu da, devletin siyasal zorunun “sol”u etkisizleştirmek için olabildiğince kullanılması demektir.

“Sol”un iktidar alternatifi olması ve sonuçta iktidar olabilmesi, “herşeyden önce, günlük maişet derdi, vs. içinde kaybolan, emperyalist yayımla şartlanmış, düzenin şu veya bu partisine ‘umudunu’ bağlamış kitleleri” harekete geçirmesine, belli bir bölümünü tarafsızlaştırmasına bağlıdır. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, bunun temel koşulu, “sol” kitlenin siyasal olarak aktif ve dinamik bir güç olarak hareket etmesidir.

Böyle bir hareket, açıktır ki, mevcut düzenin yasallığı ve sınırlamaları içinde, mevcut düzenin koyduğu “kurallar”la sürekli ve kalıcı hale getirilemez. Bu nedenle, “sol”un iktidar alternatifi olması kadar iktidar olması da, devrimci bir kitle hareketi olmasına bağlıdır. Devrimci niteliğe sahip olmayan bir “sol” hareket, düzenin sınırları içinde “iktidar olma umutları”yla girdiği seçimlerden umutsuzlukla çıkmaktan başka seçeneğe sahip değildir.

Bugün, 12 Haziran seçimleri sonrasında, legalist “sol”un bir bölümü, CHP’de kendisini ifade eden sol seçmen kitleden ayrılmıştır. BDP’nin “desteği”yle üç eskimiş “solcu”nun “meclis”e girmesi ve BDP’nin toplam 36 milletvekili çıkarması, BDP saflarında yer alan legalist “sol”cular için bir “moral” yükselmesine neden olmuştur. Bu ha-

vayla, bir yandan “biz başardık” havasıyla “zafer” kutlamaları yaparken, diğer yandan buldukları her fırsatta CHP’ye vurmadan kendilerini alamamışlardır. (Sırrı Süreyya Önder’in seçim akşamı CNN televizyonunda yaptığı ilk konuşma bunun en tipik örneğidir.)

Öte yandan, “blok”un, bağımsız adayların olmadığı yerlerde “çatı partisi” olarak ilan ettiği EMEP ise, 31 bin oy (on binde 7, sayı ile 0,07) alabilmiştir. (Yine de, 2007 seçimlerinde zamanın ÖDP başkanı Ufuk Uras gibi, 12 Haziran seçimlerinde de EMEP başkanı Levent Tüzel’in “burjuva parlamenter ahır”na seçilmiş olmasıyla kendilerini teselli edebilirler!)

Bunların dışında kalan iki legalist “sol” partiden ÖDP, daha baştan “havlu” atmış ve seçimlere (“usul hatası” nedeniyle) girememiştir. Elde kalan tek legalist “sol” parti olarak SİP-TKP’si ise, “boyun eğmeyen 500 bin kişi arıyoruz” diye çıktığı seçim “maratonundan”, 60.944 (binde 14) oy alabilmiştir.

Sonuç olarak, 12 Haziran seçimleri sol seçmen kitlesinin bir kez daha umduğunu bulamadığı bir seçim olmuştur. Bir kez daha seçim öncesinde yükselen umutlar, umutsuzluğa ve karamsarlığa dönüşmüştür. Bu yıllar boyu sürüp gidecek “makus bir talih”tir. Toplumun en ileri kesimleri, legalizmin ve seçimlerin toplumsal dönüşümlerin bir ya da “tek” aracı olmadığını anladıkları zamandır ki, bu “makus talih” yenilecektir.

Seçim Yılları

1950 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	8.905.743
Kullanılan Oy	8.051.650
Geçerli Oy	7.953.055
Katılım Oranı	% 89.3

1954 Genel Seçimi	
Seçmen Sayısı	10.262.063
Kullanılan Oy	9.095.617
Geçerli Oy	8.941.660
Katılım Oranı	% 88.6

1957 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	12.078.623
Kullanılan Oy	9.250.949
Geçerli Oy Sayısı	9.138.412
Katılım Oranı	% 76.6

1961 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	12.925.395
Kullanılan Oy	10.522.716
Geçerli Oy	9.307.558
Katılım Oranı	% 81.0

1965 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	13.679.753
Kullanılan Oy	9.748.678
Geçerli Oy	9.307.558
Katılım Oranı	% 71.3

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
DP	4.241.393	52.7	420
CHP	3.176.561	39.4	63
MP	250.414	3.1	1
Bağm.	383.282	4.8	3

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
DP	5.151.550	57.6	505
CHP	3.161.696	35.4	31
CMP	434.085	4.9	5
KP	57.011	0.6	-
Bağm.	137.318	1.5	1

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
DP	4.372.621	47.9	424
CHP	3.753.136	41.0	178
CMP	652.064	7.1	4
KP	350.597	3.9	4
Bağm.	4.994	0.1	-

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
CHP	3.724.752	36.7	173
AP	3.527.435	34.8	158
CKMP	1.415.390	14.0	54
YTP	1.391.934	13.7	65
Bağm.	81.732	0.8	-

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
AP	4.921.235	52.9	240
CHP	2.675.785	28.7	134
MP	597.818	6.3	31
YTP	346.514	3.7	19
TİP	276.101	3.0	15
CKMP	208.696	2.2	15
Bağm.	296.523	3.2	-

1969 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	14.788.552
Kullanılan Oy	9.516.035
Geçerli Oy	9.089.866
Katılım Oranı	% 64.3

1973 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	16.798.164
Kullanılan Oy	11.223.843
Geçerli Oy	10.723.658
Katılım Oranı	% 66.8

1977 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	21.207.303
Kullanılan Oy	15.358.210
Geçerli Oy	14.827.172
Katılım Oranı	%72,4

1983 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	19.767.366
Kullanılan Oy	18.238.362
Geçerli Oy	17.351.510
Katılım Oranı	%92.3

1984 Yerel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	20.220.117
Kullanılan Oy	18.238.362
Geçerli Oy	17.351.510
Katılım Oranı	%88,5

1987 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	26.376.926
Kullanılan Oy	24.603.541
Geçerli Oy	23.921.629
Katılım Oranı	% 93.3

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
AP	4.229.712	46.5	256
CHP	2.487.006	27.3	143
CGP	597.818	6.6	15
MP	292.961	3.2	6
MHP	275.091	3.0	1
TBP	254.695	2.8	8
TİP	243.631	2.8	2
YTP	197.929	2.2	6
Bağm.	511.023	5.6	13

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
CHP	3.570.583	33.3	185
AP	3.197.897	29.8	149
DP	1.275.502	11.9	45
MSP	1.265.771	11.8	48
CGP	564.343	5.3	13
MHP	362.208	3.4	3
TBP	121.759	1.1	1
MP	62.377	0.6	-
Bağm.	303.218	2.8	6

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
CHP	6.136.171	41.3	213
AP	5.468.202	36.9	189
MSP	1.269.918	8.5	24
MHP	951.544	6.4	16
CGP	277.713	1.9	3
DP	274.484	1.9	1
TBP	58.540	0.4	-
TİP	20.565	0.2	-
Bağm.	370.035	2.5	4

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
ANAP	7.833.148	45.1	212
HP	5.285.804	30.5	117
MDP	4.036.970	23.3	71
Bağm.	195.588	1.1	-

	Aldığı Oy	%
ANAP	7.355.796	%41,5
SODEP	4.136.976	%23,4
DYP	2.346.543	%13,2
HP	1.552.186	%8,8
MDP	1.255.817	%7,1
RP	780.342	%4,4
Bağm.	288.621	%1,6

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
ANAP	8.704.335	36.3	292
SHP	5.931.000	24.8	99
DYP	4.587.062	19.1	59
DSP	2.044.576	8.5	-
RP	1.717.425	7.2	-
MÇP	701.538	2.9	-
IDP	196.272	0.8	-

1989 Yerel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	28.083.350
Kullanılan Oy	22.878.416
Geçerli Oy	22.146.331
Katılım Oranı	% 77,76

1991 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	29.978.837
Kullanılan Oy	25.157.089
Geçerli Oy	24.416.526
Katılım Oranı	% 83,9

1994 Yerel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	32.073.555
Kullanılan Oy	29.441.768
Geçerli Oy	28.200.377
Katılım Oranı	% 91,795

1995 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	34.155.981
Kullanılan Oy	29.101.469
Geçerli Oy	28.126.993
Katılım Oranı	% 85,2

1999 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	37.566.093
Kullanılan Oy	32.654.653
Geçerli Oy	31.160.436
Katılım Oranı	% 86,9

	Aldığı Oy	%
SHP	6.354.252	%28,7
DYP	5.565.776	%25,1
ANAP	4.828.164	%21,8
RP	2.170.431	%9,8
DSP	1.998.819	%9,0
MCP	916.405	%4,1
IDP	208.725	%0,9
Bağm.	103.755	%0,5

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
DYP	6.600.644	27,0	178
ANAP	5.862.639	24,0	115
SHP	5.066.546	20,8	88
RP	4.121.292	16,9	62
DSP	2.624.310	10,8	7
SP	108.374	0,4	-
Bağm.	32.721	0,1	-

	Aldığı Oy	%
DYP	6.027.095	%21,5
ANAP	5.937.031	%21,1
RP	5.388.195	%19,1
SHP	3.807.921	%13,4
DSP	2.463.853	%8,7
MHP	2.239.117	%8,0
CHP	1.297.371	%4,6
BBP	355.271	%1,3
DP	148.719	%1
MP	126.118	%0,5
YDP	104.285	%0,4
Bağm.	96.913	%0,3
SBP	80.714	%0,3
İP	79.588	%0,3

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
RP	6.012.450	21,3	158
ANAP	5.527.288	19,6	131
DYP	5.396.009	19,2	135
DSP	4.118.025	14,6	76
CHP	3.011.076	10,7	50
MHP	2.301.343	8,1	-
HADEP	1.171.623	4,1	-
Bağm.	133.895	0,48	-
YDH	133.889	0,48	-
MP	127.630	0,45	-
YDP	95.484	0,34	-
İP	61.428	0,22	-
YP	36.853	0,13	-

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
DSP	6.919.670	22,19	136
MHP	5.606.583	17,98	129
FP	4.805.381	15,41	111
ANAP	4.122.929	13,22	86
DYP	3.745.417	12,01	85
CHP	2.716.094	8,71	-

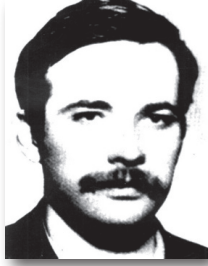
HADEP	1.482.196	4,75	-
BBP	456.353	1,46	-
Bağm.	270.265	0,87	3
ÖDP	248.553	0,80	-
DTP	179.871	0,58	-
LDP	127.174	0,41	-
DP	92.093	0,30	-
MP	79.370	0,25	-
BP	78.922	0,25	-
İP	57.607	0,18	-
EMEP	51.756	0,17	-
YDP	44.787	0,14	-
SİP	37.680	0,12	-
DEPAR	37.175	0,12	-
DBP	24.620	0,08	-

2002 Genel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	41.436.538
Kullanılan Oy	32.682.772
Geçerli Oy	31.416.584
Katılım Oranı	% 78,87

	Aldığı Oy	%	Milletvekili
AKP	10.763.904	34,26	363
CHP	6.094.958	19,40	178
DYP	3.001.043	9,55	-
MHP	2.619.899	8,34	-
GP	2.276.706	7,25	-
DEHAP	1.955.990	6,23	-
ANAP	1.609.575	5,12	-
SP	781.326	2,49	-
DSP	386.113	1,23	-
YTP	360.868	1,15	-
BBP	320.224	1,02	-
Bağm.	313.852	1,00	9
YP	294.553	0,94	-
İP	162.531	0,52	-
BTP	149.768	0,48	-
ÖDP	106.010	0,34	-
LDP	89.643	0,29	-
MP	69.532	0,22	-
TKP	60.084	0,19	-

2004 Yerel Seçimleri	
Seçmen Sayısı	43.572.988
Kullanılan Oy	33.215.477
Geçerli Oy	32.272.443
Katılım Oranı	% 76,2

AKP	13.448.587	%41,7
CHP	5.883.696	%18,2
MHP	3.372.732	%10,5
DYP	3.216.737	%9,9
SHP	1.662.280	%5,2
SP	1.297.736	%4,0
GP	839.897	%2,6
ANAP	807.842	%2,5
DSP	683.782	%2,1
BBP	374.125	%1,2
Bağm.	234.443	%0,7
BTP	154.519	%0,5
TKP	85.188	%0,3
İP	79.774	%0,2
YTP	79.584	%0,2
EMEP	18.695	%0,05
ÖDP	12.406	%0,03
MP	8.711	%0,2
DP	7.837	%0,1

MAHİR ÇAYAN
1946 Samsun

SABAHATTİN KURT
1949 Gevaş

SAFFET ALP
1949 Kayseri

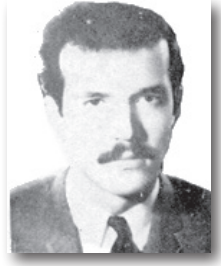

ÇİHAN ALPTEKİN
1947 Ardeşen

ÖMER AYNA
1952 Dicle

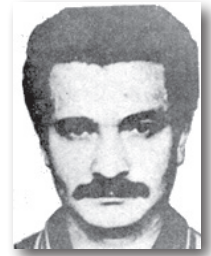
30 MART 1972 KIZILDERE

HÜDAİ ARIKAN
1946 Çivril

AHMET ATASOY
1946 Ünye

SİNAN KAZIM ÖZÜDOĞRU
1949 Şarkışla

ERTAN SARUHAN
1942 Fatsa

NİHAT YILMAZ
1937 Fatsa

**ÖMÜR
KARAMOLLAOĞLU**
30 OCAK 1955/AKÇADAĞ
24 MART 1977/ANKARA

1955 yılında Malatya'nın Akçadağ ilçesinde doğdu. 1971 yılında Ankara Abidinpaşa Lisesi'nde okurken devrimci mücadeleye bir sempatizan olarak katıldı. 1974-75 döneminde SBF-BYYO'da yüksek öğrenim gençliğinin akademik-demokratik mücadelesinde aktif olarak yer aldı. 12 Mart sonrası ilk öğrenci derneklerinden olan SBF-BYYO Öğrenci Derneği'nin kuruluş çalışmalarına katıldı. Aynı dönemde AST'da oyuncu olarak da çalışan Ömür yoldaş, M. Gorki'nin "Ana" ve B. Brecht'in "Carrar Ana'nın Tüfekleri" oyunlarının sergilenmesinde yer aldı. 1975 başından itibaren THKP-C/HDÖ üyesi olarak profesyonel devrimci yaşamına başladı. İlk görevi Ankara'daki legal kadroların sorumluluğunu üstlenmek oldu. Beylerderesi'nden sonra Ankara Bölge Komitesi'nde yer aldı. 1976-Haziran Kararı'ndan sonra Güney Anadolu ve Hatay bölgesinde kadroların politik eğitimleriyle görevlendirildi. Aynı yılın Aralık ayında THKP-C/HDÖ-Ankara Bölge Yöneticiliği'ne atandı. 1977 yılında THKP-C/HDÖ'nün yeniden Öncü Savaşına başlamasıyla birlikte gerçekleştirilen "26 Ocak Harekâtı"nda yönetici olarak yer aldı. 1977 Şubat'ında Genel Komite üyeliğine getirildi. Ankara ve Karadeniz Bölgelerinin Merkez Yöneticisi olarak şehir ve kır gerillasının stratejik örgütlenmesiyle görevlendirildi. "19 Şubat Harekâtı"nın düzenlenmesinde görev aldı.

"30 Mart Harekâtı"nın ilk günü, 24 Mart 1977'de, Ankara'da şehit düştü.

MEHMET YILDIRIM

1957 Tokat doğumlu ve küçük-köylü bir ailenin çocuğudur. İlkokulu bitirdikten sonra, İstanbul'a gelerek, küçük işyerlerinde ve krom kaplama ustası olarak, çeşitli fabrikalarda çalışmıştır. Fabrika işçiliği döneminde sendikal faaliyetlere katılmış ve bu faaliyetler çerçevesinde Devrimci Sağlık-İş sendikasında çalışmalarını sürdürmüştür. Bu çalışmalar sırasında örgütle ilişkiye geçmiş ve 1978'de sendikal çalışmada örgüt üyesi olarak yer almıştır. 1978 sonlarında profesyonel kadro olarak Bakırköy çevresinde örgütsel çalışmalara katılmış ve Şubat 1981'de Genel Komite üyesi olmuştur. 15 Mart 1981'de Bahçelievler'deki çatışmada şehit düşmüştür.

NİHAT KURBAN

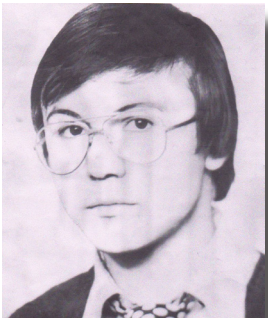
1958 Kars doğumlu olup, lise yıllarında Kars'ta THKP-C sempatisini olarak devrimci mücadeleyle tanışmıştır. 1977 içinde örgütsel ilişki içine girmiş ve aynı yıl içinde örgüt üyesi olmuştur. İstanbul Hukuk Fakültesi öğrencisi olmakla birlikte zamanının büyük bir kısmını Kars'taki örgütsel çalışmalarda geçirmiştir. 1979 yılında bir silahlı çatışmada yaralanması üzerine, bir süre örgütsel çalışmaların dışında kalmışsa da, 1980 ortalarında Kars il yöneticisi olarak atanmıştır. Şubat 1981'de Genel Komite üyesi olmuş ve 15 Mart 1981'de Bahçelievler'deki çatışmada şehit düşmüştür.

CEMALETTİN DÜVENCİ

1956 Tekirdağ doğumlu olan yoldaş, küçük-köylü bir ailenin oğludur. Ailesinin İstanbul'a taşınmasından sonra, işçi olarak çalışmaya başlamıştır. Devrimci mücadeleyle ilişkisi, Bakırköy çevresindeki dernekler düzeyinde başlamış ve Halkevleri'nde faaliyet sürdürmüştür. 1976'dan itibaren örgütsel ilişkiye girmiş ve 1977-78 döneminde Bakırköy çevresinde örgüt üyesi olarak çalışmıştır. 1978 sonrasında profesyonel kadro olarak çalışmıştır. 1980 Nisan operasyonundan sonra, İstanbul bölgesinin yeniden düzenlenmesinde görev almış ve pragmatik ve sağ-ekonomist sapmaya karşı mücadelede etkin bir rol üstlenmiştir. Şubat 1981'de, pragmatik sapma içindeki unsurların ihracından sonra Genel Komite üyesi olmuştur. 15 Mart 1981 günü, Bahçelievler'deki örgüt evinin düşman güçlerince kuşatılması üzerine, diğer üç yoldaşıyla birlikte silahlı çatışmaya girişmiş ve dört saatlik çatışma sonucunda, diğer üç yoldaşıyla birlikte şehit düşmüştür.

SÜLEYMAN AYDEMİR

1957 Denizli doğumlu olup, Adana İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'ne girdikten sonra, devrimci mücadeleyle tanışmıştır. 1978 sonuna kadar öğrenci çevresinde etkili olan DY ilişkileri içinde faaliyette bulunmuş ve DY'ye karşı, aktivizm sloganıyla ortaya çıkan DS ile kısa bir süre ilişkisi olmuştur. DS'nin öz olarak DY'den farksız olduğunu kendi öz deneyimiyle gören Süleyman yoldaş, 1979 ortalarında Adana bölgesinde örgüt üyesi olmuş ve 1980'de profesyonel kadro olarak çalışmaya başlamıştır. 12 Eylül 1980 tarihinde ihbarcı tutum ve davranışlarından, her türlü uyarıya rağmen vazgeçmeyen bir kişinin cezalandırılması eylemine katılmış ve eylem sonrası Serdar Soyergin'le birlikte düşmanın askeri birlikleri ile giriştiği çatışmada bir yüzbaşıyı öldürmüştür. Bu olaydan sonra İstanbul bölgesinde görevlendirilmiş ve 15 Mart 1981'de Bahçelievler'deki çatışmada şehit düşmüştür.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: KESİNTİSİZ DEVRİM I
MAHİR ÇAYAN: KESİNTİSİZ DEVRİM II-III
İLKER AKMAN: MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ
*** TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I
*** OLİGARŞİ NEDİR?
*** MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III
*** THKP-C/HDÖ VE 15 YIL
*** POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ
*** GRAMSCİ ÜZERİNE
*** REVİZYONİZMİN REVİZYONU
*** ULUSAL SORUN ÜZERİNE
*** “BDS”: BİR PRAGMATİK SAPMA
*** “YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE
*** ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]
*** DEVRİM PROGRAMLARI
*** RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER
*** ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ
*** PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

- DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

